

KNIŽNÁ REVUE

★ 13. ČÍSLO ★

★ XVI. ročník ★ ISSN 1210-1982 ★ ISSN 1336-247X ★

★ 21. JÚN 2006 ★

Súčasťou programu konferencie *Ľudovít Štúr a reč slovenská* bola aj prezentácia akademického vydania diela *Nauka reči slovenskej*. Do života ju uviedli básnik Ján Buzássy a riaditeľ Jazykovedného ústavu Ľudovíta Štúra Slavomír Ondrejovič. Foto Peter Procházka

Z OBSAHU

- Valerij BRIUSOV: Posledné stránky denníka . . . s. 3
- Radovan BRENKUS: Dohoda s diablom . . . . s. 4
- Mark KURLANSKY: 1968. Rok, ktorý otriasol svetom
- Katarína GILLEROVÁ: Ráno neplačem
- Žena nie je tovar
- Rudo HAUZER: V tme rozoznám Pinocchia
- Marián GRUPAČ: Noblesa . . . . . s. 5
- Finalisti Anasoft litera 2006 . . . . . s. 6
- Peter BILÝ: Posledná siesta milencov . . . . . s. 6
- Rozhovor s českým literárnym vedcom a prekladateľom Miroslavom ZELINSKÝM . . . s. 7
- Edičná činnosť Kabinetu divadla a filmu SAV . s.8
- Veľká kniha o umení . . . . . s. 8
- Najpredávanejšie knihy v Španielsku . . . . . s. 11
- Rozhovor s poetkou a prekladateľkou Janou KANTÁROVOU-BÁLIKOVOU . . . . . s. 12

...poverili ma, aby som pomohol pri vítaní na svet knihy Ľudovíta Štúra *Nauka reči slovenskej*. Kniha, o ktorej každý počul, ale málokto ju čítal, zohrala významnú úlohu v našich dejinách. Uvedomujeme si, aký výnimočný človek ju písal. Politik, filozof, novinár a básnik zanechal v tomto národe hlbokú stopu. Vedel, že jazyk je pre národ prvoradá vec. V jazykovednej oblasti mal predchodcov, jeho nástup na tomto poli nebol celkom popretím všetkého, čo pred ním bolo. A boli pred ním nie bezvýznamné zjavy. Anton Bernolák je pre mňa významný aj tým, že v jeho slovenčine písal mne blízky a mnou obdivovaný Ján Hollý. Štúrova slovenčina mala širší záber, obsiahla väčšie územie, ňou písali básnici z Liptova, z Gemera i odinakaľ, a každý na svoj spôsob tvoril jazyk, ktorý sa stával spisovným. Sládkovič, Botto, Janko Kráľ, Samo Chalupka a ďalší poznačili mysle Slovákov na celom Slovensku a prispievali k jeho prebudeniu a jednote. Začiatkom tohto pohybu bol Štúr. Jazykové zjednotenie prinieslo pre slovenskú kultúru novú etapu. Jazyk používame na dobré i na zlé, kazíme ho i naprávame, on nás inšpiruje a všetko znáša. Napráva nás. Žije. Pán Štúr, zanechali ste nám dobrý nástroj, záleží na nás ako a na čo ho použijeme.

Štúr sedí nad stolom a strúha brko,
Treba písať tak, ako spieva ľud,
Tak presladko a prehlboko,
Tak za srdce, ako sa spieva z pút.

Z príhovoru Jána Buzássyho 13. 6. 2006

NÁŠ TIP ■ NÁŠ TIP ■ NÁŠ TIP ■ NÁŠ TIP ■ NÁŠ TIP

Peter GLOCKO

KLIATBA ČIERNEHO ANJELA ALEBO DIABLOV TESTAMENT

Martin, Vydavateľstvo Matice slovenskej 2006

Historickým námetom sa vo svojej próze venuje Peter Glocko už dlhšie: či už ide po stopách J. Verna, H. Ch. Andersena, alebo tvorivo prerobáva Dobšinského rozprávky. Podnetne pritom pracuje s pramennou literatúrou, pramenným výskumom podriaďuje i fabuláciu – výsledkom sú knihy, kde sa vernosť faktom spája s plnosťou epického slova.

Námet, ktorý Glocko spracoval v tejto knihe, zaujal už pred rokmi spisovateľku Teréziu Vansovú, ktorá vytvorila román *Kliatba*, za ktorý ju aj zatracovali (L. Nádaši-Jégé), aj zaň dostala štátnu cenu (1927). Oboch autorov celkom iných historických období priťahovala postava maniackálneho zvodcu žien, vraha a násilníka Ľudovíta Feketeho, najmä jeho vzťah ku krásnej, mladej a nevinnnej manželke Faninke. Príbehy oboch spisovateľov majú oporné body v svedectvách archívov i v iných písomnostiach, ich rámce sú však iné: pokým Vansovej príbeh je vyrozprávaný na priadkach, teda všetko zlo, tajuplnosť, záhadnosť a hrôza do takého prostredia na slovenskej dedine akosi patrili, Glocko podáva celú históriu ústami mestského fyzikusa Fontaniho, človeka, ktorý má síce trízve povolanie, zato si rád uhne, no na všetky opísané zverstvá by nestačila ani jeho alkoholom potúžená fantázia.

Ľudovít Fekete sa ku svojej v meste nevelmi obľúbenej zvolenskej rodine (matka a dve nevydaté sestry) vracia z „veľkého“ sveta, opradený povestami o bohatstve i vplyvných známostiach a postavení. Zároveň s nim síce prichádza do mesta aj povest o neznámom vrahovi mladých žien,

ktoré najskôr štekli (a ukáže sa, že aj on v detstve spolužiačky štekli a odrezával im vrkoče), to však neprekáža bohatej rodine Veselovskovcov, aby si ho neulovili za ženicha pre svoju krásnu dcéru. Glockova (i Vansovej) Faninka je nevinná, ešte všetko pekné očakávajúce dievča, ktoré prechováva nesmelé city k študentovi Mikulášovi; i ten však hynie rukou vraha. Faninka je celkom v područí svojej autoritatívnej matky, ktorú načisto zaslepia Feketeho veľkopanské spôsoby; vzájomná interakcia medzi veľkomožnou paňou a vrahom je však aj plná (sotva) skrývanej erotiky, pudovosti. Glocko výrazne prehľbil líniu, ktorá sa u cudnej Vansovej len naznačovala, a tak vzťah medzi svokrou a zaťom je plný obscénnych narážok, najčastejšie vyjadrených skôr v gestách ako slovách, zo strany zaťa – svokra je zobrazená ako tieto pozornosti potešene prijímajúca bytosť, ktorá nerozmýšľa o ich pozadí, o zaťovej zverskej podstate; v celom deji však táto postava, hoci ona svojim nahovaraním na sňatok spustila celú tragédiu, nevystupuje ako akokoľvek mysliača bytosť, len ako malomestské zvieratko, ktoré nevystrekuje hlavu zo svojej klietky, možno preto ju vcelku perverznej vzťah so zaťom teší a napĺňa rozličnými nereálnymi snami a predstavami.

Z postáv je azda najzaujímavejšia „Zuzka kriplík“ – beznohé dievča, Faninkina vrstovníčka, ktorá s nebyvalým ostrovtipom všetko buď komentuje, alebo na veci poukazuje, vo vhodnom čase vyberá vhodné piesne, ktoré na malom mieste charakterizujú a spresňujú celú tragickú situáciu. „Skazený“

zeman Fekete sa nemení ani v manželstve, aj v ňom si ponecháva staré (zlo)zvyky, nevzdáva sa bujarej spoločnosti a mladomanželka mu prichodí chladná a nudná. Hlavnú osnovu Feketeho vyciňania v manželstve dopĺňa súd so zvedenou Madlenou Skubikovou, a ako sa ukazuje, aj tam, a nielen tam, znova poznať Feketeho vinu.

Glocko napísal príbeh zvolenského diabla ako pútavú prózu, pričom historický rámec aj s jeho typickým jazykom text skôr dotvára, dofarbuje. Autor pracuje s jazykom veľmi citlivo, čo ukazuje aj opis scény, keď tehotnú Faninku nájdu zabitú – „mladá žena a budúca matka... mala rozprávaný život...“ (str. 263).

Glockovu knihu by si mohli pre seba nájsť jednak milovníci oddychových žánrov (tak pociťovala literárna kritika aj Vansovej román), aj každý, koho zaujíma dobrá historická próza.

Viera Prokešová

NAJ predávanejšie knihy v máji

Vydavateľstvo Slovenský spisovateľ, a. s., Andreja Plávku 12, 813 67 Bratislava, tel: 02/4437 3965

1. Agatha Christie: Zabudnutá vražda
2. Deborah Crombieová: Teraz môžeš plakať
3. Brat D. Ehrman: Da Vinciho kód. Pravda a fikcia
4. Mary Higgins Clark: Noc mi dáva moc

Slovenské

1. Katarína Gillerová: Ráno neplačem
2. Katarína Gillerová: Láska si nevyberá
3. Katarína Gillerová: Dotkni sa ma, láska

Vydavateľstvo Ikar, a. s., Kukuričná 13, 830 08 Bratislava, tel: 02/4910 4333

1. Paulo Coelho: Ako rieka, ktorá plynie
2. Danielle Steelová: Nemožné
3. Athur Golden: Pamäti gejšy
4. Henrik Eberle – Mathias Uhl: Kniha Hitler

Slovenské

1. Táňa Keleová-Vasilková: Kvety pre Lauru
2. Petra Nagyová-Džerengová: Za to mi zaplatíš!
3. Edita Sipeky: Leháro

Vydavateľstvo Slovart, spol. s r. o., Bojnická 10, P. O. Box 70, 830 00 Bratislava 3, tel: 02/4920 1800

1. Dan Brown: Da Vinciho kód
2. Dan Brown: Anjeli a démoni
3. Dan Brown: Digitálna pevnosť
4. Dan Brown: Bod klamu

Slovenské

1. Boris Filan: Wewerka
2. Maxim E. Matkin: Mexická vlna
3. Maxim E. Matkin: Láska je chyba v programe

zrkadlíme

„V zbierkach martinskej národnej knižnice je uložených približne 350 tisíc kníh v slovenčine, čo predstavuje asi 122 miliónov strán, ktoré treba previesť do elektronickej podoby. Na ich digitalizáciu by chcela knižnica zakúpiť štyri špeciálne digitalizačné roboty, ktoré pracujú rýchlosťou 200-3000 naskenovaných strán za hodinu. Štyri takéto roboty by zvládli digitalizovanie všetkých slovenských kníh za šesť rokov. ... Celé texty kníh, ktoré už nie sú chránené autorskými právami, by mali byť po dokončení digitalizácie dostupné aj voľne na internete prostredníctvom portálu Memoria Slovaca (memoria.sk).“

Sme, 7. 6. 2006

Kde bolo

- Mestská knižnica v Brezovej pod Bradlom** – beseda s Danušou DRAGULOVOU-FAKTOROVOU – 31. mája
- Galéria Andreja Smoláka v Bratislave** – prezentácia knihy Žilinskej poetky Kataríny Mikolásovej **Frčka Huláková z Vyšných Krkahájov** – 1. júna
- Dom Horskej služby Jasná** – prezentácia knihy Ladislava MILANA **Laviny v horstváčch Slovenska** – 2. júna
- Klub 22 na Vavilovovej 22 v Bratislave** – autorská beseda spojená s autogramiádou so spisovateľkou Karin LÁSZLOVOU – 6. júna
- Regionálne osvetové stredisko v Žiline (Makovického dom, Bottova ul.)** – literárny večer vydavateľstva Artis Omnis, Regionálneho osvetového strediska v Žiline a MY – Žilinských novín, spojený s vyhodnotením čitateľskej súťaže *Kompas v mori literatúry* – 9. júna
- Knihkupectvo Svet kníh, Obchodná 4, Bratislava** – prezentácia knižnej novinky Vincent MÁČOVSKÝ – Ina MIKOLÁIOVÁ: **Myšlienky z hladiny alfa** – 13. júna
- Knihkupectvo Artforum v Žiline** – beseda ku knihe historika Marka KURLANSKÉHO **1968 – Rok, ktorý otriasol svetom** s moderátorkou Zuzanou BELKOVOU a jej hosťami Kornelom FÖLDEVÁRIM a Ivanom POPOVIČOM – 14. júna
- Mestská knižnica, Klariská 16, Bratislava** – prezentácia kníh: Milan RÚFUS **Dielo VII** a Viera PROKEŠOVÁ **Ihla** – 14. júna
- Zichyho palác v Bratislave** – básnické svety Tomasa TRANSTRÖMERA a Milana RÚFUSA, program za prítomnosti švédkeho aj slovenského básnika – 16. júna

Kde bude

- Zichyho palác v Bratislave** – odovzdávanie literárnych cien AOSO – 21. júna o 16.00
- Knihkupectvo Ex libris v Stredo-európskom dome fotografie na Prepoštskej 4 v Bratislave** – literárny večer o Vladovi BEDNÁROVI a jeho humore a satire – 21. júna o 18.00
- Pezinok** – vystúpenie Total brutal live literárnej skupiny Živý dôkaz v rámci festivalu Cibulák. Účinkujú: Karol D. Horváth, Laco Kerata, Vlado Janček, Silvester Lavrik a KK Bagala – 23. júna o 20.00
- Hotel Magnólia v Piešťanoch** – stretnutie s autorkou Petrou NAGYOVOU-DŽERENGOVOU a jej románovou tvorbou pre ženy – 29. júna o 17.00
- Galéria Mikuláša Galandu Turčianske Teplice** – výstava knižného dizajnéra a grafika Roberta BROŽA a výberu ocenených Krásnych kníh Československa a Slovenska za roky 1971–2005 – do 9. augusta

Kto dostane knižku?

Deltora. Krajina netvorov a kúzel posielame Mariánovi BEBJAKOVI do Levíc, Čo mám vedieť o sexe Jánovi BRUŇOVI do Michaloviec, Snohami na stole Martine KASANOVIČOVEJ do Humenného.

V piatok 2. júna v parku na Hviezdoslavovom námestí v Bratislave slávnostne odhalili sochu slávneho dánskeho rozprávkára Hansa Christiana Andersena. Jej autorom je Tibor Bartfay.

Pätnásť rokov a celý mesiac s knihami zo Slovartu

Vydavateľstvo SLOVART oslávilo 1. júna 2006 svoju 15-ročnú existenciu. Ako inak, aj tentoraz si „slovartáci“ pripomínajú svoje výročie v spoločnosti verných čitateľov. Na celý jún pre svojich priaznivcov nielen v Bratislave, ale aj v Nitre, Trnave, Zvolene, Banskej Bystrici, Považskej Bystrici, Žiline a v Košiciach pripravili bohatý program.

V týždni od 12. júna do 16. júna sa čitatelia mohli stretnúť v knihkupeckých Artforum v Bratislave, Trnave, Banskej Bystrici, Žiline a Košiciach s Borisom FILANOM a besedovať o jeho novej knihe **Wewerka**, s hosťami moderátorky Zuzky BELKOVEJ – Miroslavom MARCELLIM, Kornelom FÖLDEVÁRIM, Ivanom POPOVIČOM sa zišli nad knihu **1968 – Rok, ktorý otriasol svetom**. Hovorili o zlomovom roku vo svetových aj slovenských dejinách. Ti, ktorí sa chceli dozvedieť viac o architektonických pamiatkach vo svojom meste a okolí, určite si nenechali ujsť príležitosť stretnúť sa so zostavovateľkou publikácie **Architektúra na Slovensku** Henrietou MORAVČIKOVOU. Český karikatúrista Jiří SLÍVA obchádzal knihkupeckú s monografiou **In vino slíva**.

V Poľskom inštitúte v Bratislave za prítomnosti jeho riaditeľa Zbigniewa Macheja a riaditeľa Vydavateľstva Slovart slávnostne prezentovali (6. júna) román Witolda Gombrowicza **Kozmos**. O tajomných zákrutách tohto textu a o prvom stretnutí s ním hovoril jeho prekladateľ Tomáš HORVÁTH.

V predajniach Hypernova v Bratislave, Nitre, Považskej Bystrici, vo Zvolene a v Košiciach mohli získať obdivovateľa Borisa FILANA autogram od jeho novej knihy **Wewerka**.

Pri príležitosti otvorenia výstavy fotografa Filipa Kuliseva sa na Západnej terase Bratislavského hradu uskutočnila v utorok 20. júna prezentácia jeho novej knihy **Úžasná planéta**.

-báb-

Let na internete

Na adrese www.aoss.sk/let si môžete prečítať najnovšie číslo časopisu LET – mesačníka literárnych pohľadov na tvorbu mladých začínajúcich autorov.

V májovom čísle vám ponúkame nahliadnutie na tvorbu Jána Stachu i dosahy jeho poézie do súčasnosti – prostredníctvom úvodníka a literárnovedeckého príspevku. Popri tradičnej pôvodnej tvorbe ponúkame tiež pohľad na ocenené práce Poetickej Lubovne. Medzi recenziami určite zaujmú tie na zaujímavé tituly z produkcie vydavateľstva LCA: Vražda ako spoločenská udalosť, ale tiež hlbší ponor do próz Václava Pankovčína.

-r-

Prechádzka po Starom Meste

Keď sa vydavateľ Albert Marenčin rozhodol, či vydať knihu historika Tivadara Ortvyaya (1843 – 1916) **Pozsony város, utcaí és terei – Ulice a námestia Bratislavy** z roku 1905, mnohí ho od projektu odhovárli. Napokon urobil kompromis, knihu vydáva po častiach, ktoré zodpovedajú vtedajšiemu mestskému členeniu. Ortvyayov text dopĺňa dobovými fotografiami a pohľadnicami Bratislavy a na prekvapenie samého vydavateľa tieto knihy patria medzi najvyhľadávanejšie. Čitatelia sa tak môžu z pôvodných Ortvyayových **Ulic a námestí Bratislavy**, ktoré mapovali vtedajších päť mestských častí (Altstadt, Ferdinandstadt, Franz Josefstadt, Theresienstadt a Neustadt) zoznámiť v slovenskom preklade, v peknej grafickej úprave s **Mestom Františka Jozefa, Ferdinandovým Mestom, Podhradím a najnovšie aj so Starým Mestom**. Práve túto časť venovanú Starému Mestu, v ktorej Ortvyay opisuje okrem histórie domov a palácov aj ulice a námestia, slávnostne prezentovali v Mestskom múzeu v Bratislave (8. júna). Knihu uviedol historik Štefan HOLČÍK. Vďaka svojej zvedavosti, ale aj večným vedeckým spochybňeniam prišiel na viacero zaujímavých faktov z Ortvyayovho života. Prechádzka Starým Mestom vedie Michalskou ulicou k Rybárskej bráne a odtiaľ popri bývalých hradbách okolo Dómu Sv. Martina, kostolov a kostolík, palácov a pamätníkov a ukončí sa na Hlavnom a Primáciálnom námestí.

-báb-

Letná čítareň opäť otvorená

Staromestská knižnica v spolupráci s Mestskou časťou Bratislava – Staré Mesto otvára v tomto roku letnú čítareň po prvýkrát pod korunami stromov v Medickej záhrade. V čase od 12. júna do 14. septembra 2006 v pracovných dňoch od 10.00 do 18.00 bude obyvateľom a návštevníkom Bratislavy zdarma k dispozícii takmer 60 titulov slovenských denníkov, najčítanejších slovenských časopisov, českých denníkov a časopisov, ktoré knižnici darovalo České centrum v Bratislave a zahraničnej tlače. Novinkou v tohtoročnej ponuke sú časopisy pre deti. Nebudú chýbať mapy, kultúrne sprievodcovia Bratislavou v slovenskom jazyku, ale aj v nemčine, angličtine a francúzštine.

Na spestrenie letnej pohody pripravuje Staromestská knižnica v spolupráci s Českým centrom v priestoroch letnej čítarene v Medickej záhrade 25. júla 2006 o 16.00 letné čítanie poviedky Lenky Prochádzkovej pod názvom „Slepice v klubku. Pivní povídka“. Prídte aj vy, ste srdečne vítaní!

O vodách, ktoré liečia

„Slovensko so svojimi 2500 liečivými prameňmi je veľmocou v oblasti minerálnych žriediel a slovenské kúpeľníctvo má už vyše sedemstoročnú tradíciu.“

Týmto slovom uviedol prof. Ladislav Mollitoris, DrSc. v Mirbachovom paláci v Bratislave najnovšiu knihu vydavateľstva MEDIA SVATAVA **Liečivé vody a kúpele na Slovensku**. Kolektív odborníkov z oblasti kúpeľníctva v nej predstavuje 16 najznámejších slovenských kúpeľov, z ktorých väčšina má bohatú tradíciu a ich história sa spája s mnohými slávnymi osobnosťami, ktoré sa v nich liečili. Spomeňme aspoň pobyt ruského cára Alexandra I., cisára Jozefa II. a jeho manželky Alžbety v Bardejove či pobyt F. Lehára, A. Muchu a S. Lagerlöfovej v Piešťanoch. Slovenské kúpele a kúpeľníctvo tak nielen liečili (a stále liečia), ale výrazne prispeli k poznávaniu Slovenska a jeho kultúrneho bohatstva – najmä v architektúre liečebných domov charakteristickým našim vkusom a citom pre citlivé zakomponovanie objektov do krajiny. Kniha podľa úvodného slova prof. Melitorisa *„ponúka pohľad na kultúru, ktorá vyrástla pri prameňoch vód vyvierajúcich z hĺbín zeme“*. Dopĺňajú ju pôsobivé farebné fotografie s aj anglickými a nemeckými sprievodnými textami. Za vydavateľský bonus možno považovať CD s „kúpeľnými“ melódiami P. I. Čajkovského a J. Straussa.

Knihu **Liečivé vody a kúpele na Slovensku** symbolicky – liečivou vodou z kúpeľov Číž (už pred vyše sto rokmi získala uznanie na svetovej výstave v Bruseli) pokrstil prezident republiky Ivan Gašparovič.

Anton Baláz

Z prelomu storočí, z rozhrania žánrov

Nedávne životné jubileum literárneho vedca profesora Milana JURČA bolo pre Štátnu vedeckú knižnicu – Literárne a ľudobné múzeum v Banskej Bystrici príležitosťou na stretnutie sa s ním v rámci cyklu Osobnosti. Hoci je rodákom z Východnej (6. 4. 1931), takmer polstoročie je jeho domovom práve k mestu pod Urpinom.

Profesor Jurčo je držiteľom Ceny rektora UMB za rok 1997, Veľkej zlatej medaily UMB (1999), Ceny Trojruža za inovenčný prístup literatúry pre deti a mládež (2000). Na životnej ceste ho však nesprevádzali iba úspechy a uznania...

Samozrejmom súčasťou jeho práce ako pedagóga i redaktora bola publicistika a literárna či divadelná kritika, často uverejňoval svoje príspevky v Mladej tvorbe, Kultúrnom živote, spolupracoval so Stredoslovenským vydavateľstvom. Jubilantom editora činnosť v tomto období vyústila do zostavenia dvoch pozoruhodných zborníkov stredoslovenských autorov **Silueta**, čulé osobné kontakty často využíval aj vo vysielaní banskobystrického rozhlasu.

Rok 1968 a angažovanosť v ilegálnom Slobodnom slovenskom vysielaní však spôsobili v jeho živote a kariére radikálny obrat a až do roku 1990 pracoval mimo sféry svojho záujmu v technických organizáciách. Po rehabilitácii sa mohol vrátiť na Katedru slovenského jazyka a literatúry Pedagogickej fakulty v Banskej Bystrici, roku 1991 bol vymenovaný za profesora.

Predmetom jeho vedeckého záujmu popri literatúre pre deti a mládež vždy bola literatúra faktu, jej teoretickému rozpracovaniu sa venuje podnes. Publikoval nielen v odborných časopisoch, ale vydal aj knižné tituly – **Dielo Luda Zúbka** (1985), **Návrat prozičky Jaroslavy Blažkovej** (1992), **Dotyky a prieniky** (1997), **Paradoxný svet literatúry faktu** (2000).

Súčasťou slávnostného stretnutia s jubilantom bola aj prezentácia jeho najnovšej publikácie **Z prelomu storočí, z rozhrania žánrov**, ktorú vydalo Vydavateľstvo Matice slovenskej v Martine. Správca MS Miroslav Bielik ocenil výrazný prínos jubilujúceho Milana Jurča do literárnej vedy a literárneho diania na Slovensku.

Jana Borguľová

Štatút literárnej súťaže o pôvodnú poviedku pre deti 2. ročník

Vydavateľstvo Perfekt v spolupráci s detským časopisom Fifik, mesačníkom Quark, detským charitatívnym Zdržením Korytnačky s podporou Protidrogového fondu vypisujú 2. ročník súťaže o pôvodnú poviedku určenú deťom. Súťaž je neanonymná, určená autorom nad 18 rokov, ktorí môžu súťažiť oboslať pôvodnými, dosiaľ nepublikovanými poviedkami do 20. 7. 2006. Jeden autor môže do súťaže prihlásiť maximálne dve poviedky v rozsahu 8 rukopisných strán (30 riadkov po 60 úderov). Práce posielajte na adresu: **Vydavateľstvo Perfekt, a. s., Karpatská 7, 811 05 Bratislava** v dvoch exemplároch a na diske v programe Word. Súťaž je neanonymná. K poviedkam priložte meno a kontaktné údaje autora, číslo účtu, prípadne mejlovú adresu. Vyhlásovateľ súťaže príspevky autorom nevracia.

Výsledky oznámi vyhlásovateľ na webových stránkach www.perfekt.sk, www.fifik.sk a v periodikách Fifik a Quark. Ocenené a vybrané práce vyjdú knižne do konca roku 2006 a budú honorované podľa honorárneho sadzobníka vydavateľstva Perfekt.

Hodnotenie poviedok a výber víťaznej poviedky realizuje 5 čitateľských kolektívov detí, ktoré udeľujú Hlavnú cenu – Cenu dieťaťa. Víťazná poviedka bude honorovaná sumou 9.000,- Sk. Viac informácií a tematické okruhy nájdete na www.litcentrum.sk alebo priamo u Magdalény Gocnikovej na adrese: mgocnikova@perfekt.sk

Budme poriadni a príjemni

V utorok 30. mája predstavila Magda VÁŠÁRYOVÁ v bratislavskom knihkupeckom Artforum svoju novú knihu **Budme poriadni**. Vyšla vo vydavateľstve Kalligram a podobne ako jej predošlá kniha **Diskrétni prívodce... čo možná nevíte o spoločenském chovaní** je „návodom ako byť príjemný sám pre seba a pre druhých“. Prezentovanú knihu písala autorka špeciálne pre Slovákov, a dá sa preto na ňu dívať aj ako na súbor skečov o slovenskej spoločnosti. Autorka ju vidí ako „spoločnosť priateľsko-malomestského typu“, alebo ako „honest brokers“, tak vraj označili Slovákov v zahraničí.

Magda Vášáryová krátko predstavila knihu, prečítala niekoľko svojich obľúbených pasáží a odpovedala na otázky z publika. Vyjadrila svoj vzťah k rodnej Banskej Štiavnici, ktorej venovala aj svoju prvú knihu **Krátke listy jednému mestu**. Vznik vtipných úvah o spoločenskom správaní dala do súvisu s niekdajším prednášaním etikety pre diplomatov, na základe ktorého ju neskôr oslovila redaktorka Mladej fronty, aby napísala knihu. V Artfore nedávno prezentovala knihu aj Vášáryovej manžel Milan Lasica, v jeho prípade išlo však o vtipnú knihu spomienok spísanú spolu s Jánom Štrasserom. Magda Vášáryová sa však na napísanie spomienkovej knihy nechystá, lebo podľa jej vlastných slov „ešte niet na čo spomíňať“. Táto úspešná a charizmatická žena zanechala v prítomných dlhý pocit utešenej zdvorilosti, ktorá raz pre zmenu nestojí na slovenskej pôde v kúte.

Ďalšie prezentácie sa konali 26. mája v bratislavskom Auparku, 5. júna v Artfore v Banskej Bystrici a 9. júna v Artfore v Žiline.

Eva Batiková

Výhercovia knižných balíčkov

Z čitateľov, ktorí hlasovali v ankete Kniha roka, sme vyzrebovali týchto 10 výhercov: Michal JAKABOVIČ z Bratislavy, Mária HOZOVÁ z Malaciek, Ján VANKO z Bratislavy, Alena HLUŠEKOVÁ z Nitry, Ľudovít DULAI z Krompách, Jarmila ZELENKOVÁ z Dubnice nad Váhom, Anna POLANSKÁ zo Soli, Irena MANDUCHOVÁ z Jacoviec, Katarína HRONKINOVÁ z Popradu a Vlasta KÍŠOVÁ z Michaloviec. Posielame im balíčky kníh. Bratislavských výhercov posíme, aby si po výhre prišli do redakcie.

NEVYUŽITÉ MYŠLIENKY**Ved' politika musí kohosi obviňiť: sama seba? – nie je sprostá!**

Emil a Ľuboš Svetoňovci: ... a predsa uhorský kráľ žije, VSSS 2006

BIBLIOGLOSÁR

Noel Streatfeild: **Baletné črievičky**
Senica, Arkus 2006
Preklad Tomáš Mečír

Na konci dlhej Cromwellskej cesty v Londýne mal prastrýko Matthew, zvaný Pram, bohatú zbierku skamenelín, o ktoré sa starali počas jeho dlhých ciest príbuzní. K tejto jeho zbierke pribudli postupne aj tri maličké dievčatká Paulína, Petra a Posy, ktoré za rôznych okolností Pram vo svete zachránil pred sirotinami. Dievčatká rástli, Pram bol neustále na cestách a peniaze, určené na ich živobytie a výchovu, sa miňali. Šetrenie prinášalo mizivé výsledky, ale upevňovalo vzťahy medzi sestrami, ktoré si sľúbili, že budú slávne: jedna sa chcela stať herečkou, druhú lákali autá a motory, tretiu priťahoval tanec. Ich odvaha, vytrvalosť a pracovitnosť dokázala premeniť detské sny na skutočnosť. Pôvabná knižka pre deti očarúva od svojho prvého vydania roku 1936 ďalšie generácie čitateľov.

Ann Maxwell: **Hodvábná cesta**
Bratislava, Remedium 2005
Preklad Martin Lamač

Vedecká pracovníčka Dani Warrenová, ktorá sa zaoberá reštaurovaním a ochranou historických tkanín, počas svojho pobytu v tibetskej Lhase sa rozhodne kúpiť kus starodávneho modrého hodvábu od priekupníka Fenga. Pri tomto obchode však Fenga zabili a Dani zachránil neznámy odvážny Američan. Ukázalo sa, že vzácny hodváb je strategickou relikviou z chrámu Azúrových mníchov, o ktorú bojujú čínski, japonskí a ruskí zberatelia aj pracovník súkromnej americkej bezpečnostnej agentúry Risk Limited. Dramaticky rozvíjajúci sa príbeh z exotického prostredia, zločineckej siete a umeleckého sveta s milostnou zápletkou je príjemným oddychovým čítaním.

Alfred Hitchcock:
Strašidlá najstrašnejšie
Bratislava, Slovenský spisovateľ 2006
Preklad kolektív

Výber devätnástich napínavých a strašidelných poviedok predstavuje rozmanitú zbierku nelútostných sadistov, čudákov, prizrakov, bláznov, netvorov v ľudskej, zvieracej či inej podobe. Neraz ich nenápadný vonkajší vzhľad zbavuje čitateľa bezprostredného podozrenia. Preto je prekvapenie oveľa väčšie, keď uvidí, akú spúšťa zlo zanechávajú, ak majú voľné ruky a pole pôsobnosti.

-lč-

Ako povzdych

Valerij Briusov: **Posledné stránky denníka**
Bratislava, Ikar 2005
Preložil Ivan Izakovič

Výborný prekladateľ Ivan Izakovič zostáva Valerijovi Briusovi verný. Po dvoch starších prekladoch jeho rozsiahlejších diel (*Oltár bohyně víťazstva* - 1971, *Ohnivý anjel* - 1984, obe vydal Tatran) vyšiel v Ikar Izakovičov preklad kratších Briusových próz - výber - pod názvom *Posledné stránky denníka*. Valerij Jakovlevič Briusov, moskovský rodák (1873 - 1924), básnik a prozaik, býval súdobou kritikou označovaný za nekorunovaného kráľa ruského symbolizmu a za najvýznamnejšieho predstaviteľa ruskej moderny. Výber, ktorý sa práve objavil na knižkupeckých pultoch, nie je zostavený chronologicky, ale vytvára tri cykly viažuce sa na minulé, súčasné i budúce dej.

Cyklos *O dávnej minulosti* obsahuje tri prózy: *Pod starým mostom*, *Reia Silvia*, *Eluli, syn Eluliho*. Prvý príbeh mal otvárať prvú Briusovovu prozaickú knihu, ktorá však nikdy nevyšla, Briusov debutoval až neskôr. Aj keď podtitul poviedky *Novella simplici No. 1* je symptomatický (*Prostá poviedka č. 1*) a jej obsah o nezmieriteľnosti svetov chudoby a bohatstva je spracovaný primerane prasto, nevyumelkovane, svojou rozprávkovitosťou pripomína Andersena s jeho *Dievčatkou so zápalkami*. Nič v zlom, ale téma i spracovanie náramne pripomínajú gymnaziálne inšpirácie mnohých ďalších autorov. Podobne by sa dalo hovoriť aj o „elulijскеj“ poviedke, ktorá nesie podtitul (*O dávnom Feničanovi*). Povedali by sme, nič objavné, téma je však obratne spracovaná a aj starostlivý výber jazykových prostriedkov prezrádza zreteľný talent. V trochu dlhšej próze *Reia Silvia*, ktorá skoro zákonite tiež vlastní podtitul (*Novela zo života v 6. storočí*), príbeh sa končí tiež až limonádovo tragicky, aj keď s ohľadom na dej zákonite a jednoznačne. Príbeh zo starovekého Ríma prezrádza však oveľa viac než ostatné dve historické prózy, to, že Briusov sa dokázal kvalifikovane ponoriť do dávneho času a zobrazí svet minulosti súdobými výrazovými prostriedkami.

O možnej budúcnosti je cyklus stručný, iba s dvomi prózami: *Republika Južného križa* a *Vzbura strojov*. Veľa napovedajú už aj ich podtituly *Článok v mimoriadnom vydaní Severoeurópskeho večerníka* a *Z kronik x-tého storočia*. Z hľadiska tech-

nického je pre dnešného čitateľa V. Briusov vo svojich utopických prózach úsmevný, oveľa dôležitejšie sú ale myšlienky, ktoré zobrazil vo svojich predstavách o budúcnosti. V nijakom prípade to neboli príjemné predstavy, predvídal katastrofy. Podstatná prítomnosť nie je zložka zavinenia - ľudská alebo mechanická, lebo v konečnom dôsledku človek vždy preceňuje svoje možnosti, ale zložka kronikárska ako varovanie. Hoci autor sám naivne veril v obrodzujúci účinok Októbrovej revolúcie, z jeho sci-fi próz zaznieva aj varovanie pred diktatúrou a tyraniou, nech má akúkoľvek nálepku. Človek by sa mal spoliehať predovšetkým na vlastný sedliacky rozum, stroje mu sice môžu spríjemniť život, ale hrozí nebezpečenstvo závislosti od nich. Taktiež diktát zisku je vždy zlým radcom.

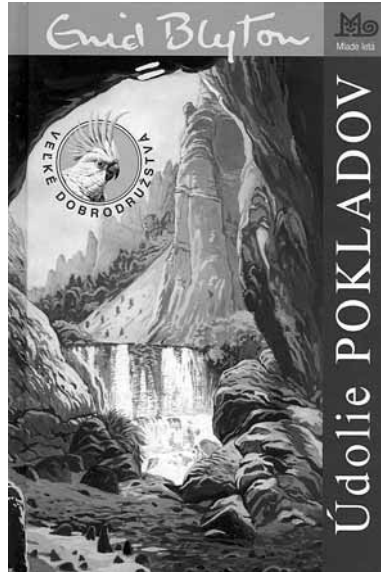
Pre pochopenie Briusova je potrebné prečítať si najmä najrozsiahlejší z cyklov, ktorý nesie názov *O smutnej prítomnosti*. Zahŕňa sedem próz, pričom viaceré z nich možno označiť prívlastkom korunovačné: k Briusovovi ako kráľovi ruskej moderny patria ako jeho insignie. *B-mol (Zo života bezvýznamného človeka)*, *V zrkadle (Z psychiatrovho archívu)* i *Prebudenie (Zápisky psychopata)* sú poviedky, ktoré sú malými majsterštykmi, ponormi do duše ľudí, ktorí zápasia sami so sebou, okolie im je cudzie a vytvárajú si vlastný fantazmagorický svet. Svet, kde je poriadok podľa ich predstav, kde veci ožívajú, kde si možno byť sám sebe nebezpečným nepriateľom v podobe dvojníka v zrkadle, kde sen splyva so skutočnosťou. Téma malého ruského človeka alebo aj psychologická novela nezostali teda Briusovom nepovšimnuté, až do svojej smrti ostal vášnivým hľadačom a skúmatelom noviniek.

Próza *Pätnásť rokov* citlivo zobrazuje vzťah dvoch ľudí, muža a ženy, neopätovanej, ale trepezlivej lásky. Príbeh tajene vášne so všetkými jej peripetiami sa málokomu vo svetovej literatúre podarilo opísať natoľko výstižne, ako práve V. Briusovi. Napašmaný čitateľ ani v nasledujúcej, rozsahom najdlhšej próze nasucho neobide. V *Posledných stránkach denníka* bude piť plnými dúškami z horkého kalicha. Opäť, ako viackrát v celom výbere, autor na seba prevzal podobu ženy. Denníkové zápisky však vypovedajú o žene chladnej, vypočítavej, lahtikárskej. Koľko podobných ľudí, a nielen žien, behá aj dnes po uliciach miest a obcí! Koľkí z nich, podobne ako krásna Nathalie, kráčajú

bezohľadne vpred, zanechávajú za sebou mŕtvolu alebo aspoň zničené trosky bývalých osobností! V príbežteku *Za seba, či za inú?* Piotr Basmanov hľadá v žene, ktorú náhodou stretol, bývalú lásku, kedysi ju ľahkomyselne odkopal a teraz prosí o odpustenie. Kým inému autorovi by sa možno ani nechcelo rozohrávať situáciu, Briusov z nej dokáže vydolovať dramatickú poviedku. Rovnako ťažko nájsť Briusovovi podobného čítajúc jeho *Mozarta (Lyrický príbeh)*. Nadaný umelec, ktorého ubíja prostredie, je zobrazený realisticky, jeho rozorvaná duša sa zmieňa medzi bohémstvom, tvorivou radosťou a pocitmi zodpovednosti. Škoda, že Briusovovi nevyšiel jeho zámer vrátiť sa k tejto téme románom zo súčasnosti, zachoval sa nám z neho iba titul *Sklený stĺp*.

Krátke prózy Valerija Briusova prezentované v najnovšom edičnom počíne vydavateľstva Ikar (mimochodom, veľa chýb v texte je z rodu vynechaných písmen, čo by malo byť najľahšie odstrániteľné) nie sú formálne ťažké, ale spracovaním kruto a nostalgicky smutné. Ako povzdych. Dalo by sa povedať, že autor je nimi predstavený vo svojich všakovakých výbojoch, pokusoch, ba i vo vývoji. Čitateľ tak lepšie pochopí autora i jeho výnimočné prózy.

Michal Schuster

Mladým čitateľom pripravili SPN - Mladé letá na voľné chvíle *Údolie pokladov*, tretí príbeh zo série *Veľké dobrodružstvá*. Prázdniny sú pred dverami a treba mať niečo do ruky aj v prípade, žeby tie skutočné dobrodružstvá prekázilo zlé počasie. Pošlite kupón SPN - ML zo strany 11 do 4. júla a možno svoje deti práve v takýchto chvíľach prekvápte týmto *veľkým dobrodružstvom* o neznámom kraji a veľkom poklade.

Rádio DEVÍN Slovenský Rozhlas 2

Bliži sa leto, obdobie prázdnin a dovoleníek, a všetka práca po hektickom období pozvoľna utícha. Horúčavy a únava nedovolia naplno pracovať - tempo životného kolotoča sa teda spomaluje.

Nezastaví sa však naše vysielanie - v pravidelných reláciách sa vám budeme prihovárať aj naďalej. Každé dva týždne v sobotu od 22.15 do 23.00 si na Rádiu Slovensko môžete vypočuť magazín **Vo víre sveta, v prúde času**, naplnený zaujímavosťami z vedy, umenia, cestovania a ďalších oblastí. Najbližšie to bude **24. júna**.

Na Rádiu Devín vás každý štvrtok od 7.30 do 9.00 v Rannom a od 15.00 do 16.00 v Popoludňajšom ladení z košického štúdia informujeme o dianí v kultúre (nielen) východoslovenského regiónu - ani toto leto nebude výnimkou. V reláciách sa vždy môžete aspoň sprostredkované cez mikrofón stretnúť s umelcami nielen z oblasti literatúry, výtvarného umenia či hudby, a dozvedieť sa o najnovších výstavách a ďalších počínoch - najbližšie **22. júna** s Hanou Rodovou a **29. júna** s Ivanou Jachymovou.

Takisto pravidelne každé dva týždne, vo štvrtok o 17.00, máte možnosť vypočuť si **Magazín pre mladých Čas M**, v ktorom sa rozprávame s mladými umelcami, študentmi, divadelníkmi a najrôznejšími zaujímavými ľuďmi - magazín je určený nielen pre stredo- či vysokoškôľakov, ale pre všetkých mladých duchom. Najbližší **Čas M počúvajte 29. júna na Rádiu Devín**.

Samozrejme sa nedá nespomenúť, že v žiadnej z našich relácií okrem milého slova nechýba ani dobrá hudba...

V posledný júnový deň, v piatok, vám ponúkame skutočne literárnu lahôdku, ktorá sa bude týkať autora jednej z najoceňovanejších kníh, opisujúcej absurditu vojenskej mašinérie cez osudy vojaka Švejk. **Jaroslav Hašek**, známy autor azda najznámejšej postavičky českej literatúry, strávil pri svojich mládeneckých potulkách istý čas aj na Slovensku. O tejto etape jeho života, z ktorej sa zachovala Haškova čulá korešpondencia, denníkové záznamy, ako aj jeho literárne texty, sa všeobecne málo vie. V cykle **Čítanie z pripravovaných kníh** sme pre vás preto pripravili úryvky z knihy Igora Váľka s názvom **Haškovi v päťach**. Túto reláciu, v ktorej sa spája naša história s Haškovou biografiou, si môžete vypočuť **30. júna od 19.30 na Rádiu Devín**.

Príjemné počúvanie našich relácií a veľa pekných letných zážitkov - s rozhlasom či bez neho - vám želá celá Redakcia umeleckých programov z košického štúdia Slovenského rozhlasu.

KNIHA ROKA 2006

Stav k 15. júnu

KNIHA ROKA

	Počet hlasov
1. P. Guterman - J. Colohnatt: Vražda ako spoločenská udalosť - K. K. Bagala (LCA Publishers group)	12
2. T. Keleová-Vasilková: Kvety pre Lauru - Ikar	8
3. D. Dragulová-Faktorová: Maxik a kamaráti - Daxe	7
4. M. Monošová: Anglické prebúdzania - Petrus	5
5. A. Veteranyi: Polica posledných vydýchnutí - Aspekt	4

DEBUT ROKA

1. K. Kállay: Potulky životom - Ikar	7
2. Knižka pre radosť - SPN - Mladé letá	4

VYDAVATEĽSTVO ROKA

1. Aspekt	7
1. Ikar	7
1. K. K. Bagala (LCA Publishers group)	7
2. Vydavateľstvo Slovart	5
3. Slovenský spisovateľ	4

ANKETOVÝ LÍSTOK 2006

1. Na KNIHU ROKA navrhujem:

.....
(autor, názov, vydavateľstvo)

2. Za DEBUT ROKA navrhujem:

.....
(autor, názov, vydavateľstvo)

3. Za VYDAVATEĽSTVO ROKA navrhujem:

Meno a adresa odosielateľa: .....

.....
(podpis)

Svoje hlasy do ankety Kniha roka 2006 posielajte len na anketových lístkoch, NIE NA XEROXOVÝCH KÓPIÁCH. Platné sú anketové lístky obsahujúce aspoň jednu odpoveď na jednu anketovú otázku, ktoré majú čitateľnú adresu odosielateľa s PSČ a vlastnoručným podpisom. Hlasy posielajte len knihám, ktoré vyšli v roku 2006. UZÁVIERKA ANKETY je 28. februára 2007.

Objednávam si dvojzväzok KNIŽNÁ REVUE

na rok 2006 od čísla .....
Cena jedného čísla je 10 SK, dvojčíslo 20 SK. Predpláta 260 SK.

Meno, priezvisko (organizácia) .....
Miesto .....
PSČ .....
Ulica .....
Vyplnený objednávkový lístok pošlite na adresu: Knižná revue, Námestie SNP 12, 812 24 Bratislava, e-mail: krevue@litcentrum.sk

Citujeme...

„Všetci chlapi v tejto krajine chlastajú, klamú a kradnú. Zbláznia sa z toho, utečú, alebo sa zosypú a zomrú. Na celom sídlisku nebola jediná rodina, ktorá by nebola v problémoch. Niektorí mali auto, alebo išli niekam na dovolenku. Ale na prvý pohľad bolo jasné, že muž a žena žijú proti sebe. Všetci, čo sa zobrali, boli pred príserom, v príseri alebo po ňom. Stokrát som videla, ako niektorí začali spolu chodiť v partii, potom ju on nabúchal, zobrali sa, narodilo sa im decko. Pokrstili ho, a ako keby im zadržalo. Z nej sa stala členka klubu matiek, zoslepačela. Moja mama ani nie. Ale z väčšiny báb sa stali úplné puče.“

Boris Filan: Wewerka
Bratislava, Vydavateľstvo Slovart 2006

Svedectvo o fascinujúcej energii doby

Mark Kurlansky:
1968. Rok, ktorý otriasol svetom
Bratislava, Vydavateľstvo Slovart
2006

Šesťdesiate roky minulého storočia a zvlášť magický medzník 1968 neustále lákajú bádateľov svojou fascinujúcou tvorivou energiou, ktorá sa v tom čase uvoľnila a ktorá dosiahla stav očistnej katarzie, aby vzápätí narazila na múr násilia a represie. Americký historik Mark Kurlansky už v minulosti dokázal, že vie písať bestsellery, no na rozdiel od autorov typu Paula Johnsona sa nenaháňa za povrchným stvárnením populárnych tém, ale zameriava sa skôr na šokujúce podrobnosti kombinované s vedeckou erudíciou a presnosťou. Ak k tomu pridáme príťažlivý jazyk a štýl, dostaneme jedinečnú publikáciu, ktorá sa číta jedným dychom.

Kurlansky zachytáva jednotný duch univerzálneho protestu, ktorý sa zdvihol v roku 1968 prakticky na všetkých kontinentoch a pri naša viaceré zaujímavé odhalenia aj o vtedajších udalostiach v Československu. Svoju tému nasleduje s prvoplánovým zaujatím politického kronikára, ale všimá si, že rok 1968 podmienili štyri historické činitele: hnutie za občianske

práva (ktoré sa v tom čase javilo ako nové a originálne), špecifická generácia (ktorá sa cítila natoľko odlišná a odcudzená, že odmietla autoritu v akejkoľvek podobe), vojna vo Vietname (ktorú nenávidel celý svet, takže poslúžila ako dôvod vzbury aj všetkým rebelom) a napokon skutočnosť, že toto všetko sa udialo v okamihu, keď televízia už nebola novinkou, no ešte stále jej bolo cudzie dnešné cielené, zhrnuté a promptne servírované spravodajstvo. Mark Kurlansky analyzuje všetky spomínané faktory a ich úlohu v jedinečnom okamihu ľudských dejín, ktorý zrodil nový spôsob života i myslenia.

Autor sa sám hlási ku generácii roku 1968 a priznáva, že je v istom zmysle predpojatý, lebo na vtedajších protestoch sa aktívne zúčastňoval. Do istej miery je jeho kniha aj osobným svedectvom, ako vzrušujúco prežila vtedajšia mládež všetky dobové udalosti a zmeny. Napriek tomuto zaujatiu a práve preto je Kurlansky veľmi presvedčivý, keďže líči všetky detaily, zvláštnosti a príťažlivé momenty rôznych stránok života, ktoré vtedajšiu generáciu zasiahli. Zrodilo sa tak pravdepodobne najpresvedčivejšie dielo o roku, ktorý doslova a do písma otriasol svetom.

Eduard Chmelár

Na noži

Rudo Hauzer: V tme rozoznám
Pinoccia

Bratislava, Q 111 2006

Autor vstúpil do vŕd poézie pred tromi rokmi útlou zbierkou *Iba tematika?* Aj keď sa ako správny debutant občas naozaj básnicky topil, predsa bolo, ak už, lepšie vstúpiť do vŕd poézie ako do... Veru sympatický bol základný konflikt tohto psychológa a psychoterapeuta medzi exaktnosťou a spontaneitou, vedou a citmi, dosolený vtípom a iróniou. V svojej druhej útlej zbierke pokračuje svojou cestou, no viac sa zvnúornil, zväznel, *sparadočtel*. Vedie nebezpečné i lákavé a niekedy aj nezrozumiteľné paralely medzi intelektuálnymi, knihami, mýtmi, umením a tematizovaným vzťahom so svojou partnerkou. Básne sú však viac o slovách ako o významoch, poslušne sledujú iba jedinú líniu: aby sa autor vyrozdprával; tak sa potešuje, zlostí, posťažuje si, a to v svojej intelektom pozlátenej poetikej samoobsluhe. Rudo Hauzer si v nej nahádzal do košíka jedno cez druhé, ale my mu doprajeme. To je všetko – osobitne asi zaujme vôbec prvé použitie slova ovulácia v slovenskej básni, keby bolo zľahka prepojené s tým *Pinocchiom v tme*, možno by to bolo aj plodné básnenie, ale to musí *rozoznať* sám autor...

-rm-

Zobudené spomienky

Katarína Gillerová: *Ráno neplačem*
Bratislava, Slovenský spisovateľ 2006

Katarína Gillerová po knihách *Láska si nevyberá* a *Dotkni sa ma, láska* vydala román, v ktorého názve sice tento raz láska nie je, ale o láske predsa len je.

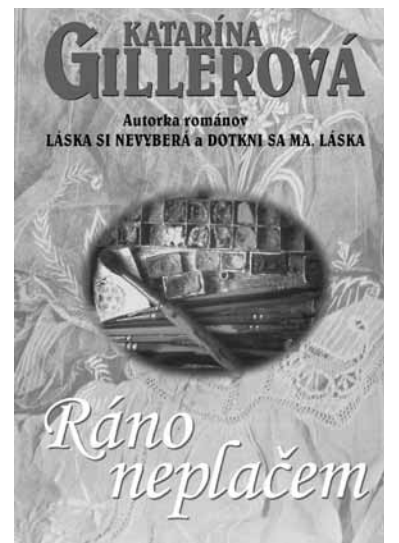
Hlavnú dejovú líniu tvorí životný príbeh výtvarníčky Martiny. Žije v petržalskom paneláku s desaťročnou dcérou a konečne sa vyrovnala s nečakaným odchodom manžela pred piatich rokov. Vtedy zostala sama, bez peňazí. So svojou rodinou sa rozhrnala, brata s otcom obviňovala zo smrti matky a mladšieho brata, svokra ju odvrhla, lebo podľa nej bola Martina príčinou úteku jej syna do Švédska. To, že tam zdúchol s milenkou nejako nepostrehla. Pozvanie na svadbu do rodných Bielowíc, kde nebola niekoľko rokov, ju vyrušilo z pokoja a vyneslo na povrch dlho potláčané spomienky.

Román sa tak odvíja v dvoch časových rovinách a na dvoch miestach. Postupné odhaľovanie minulosti a prelínanie času autorka zručne využíva na

vytváranie napätia a postupné odhaľovanie odhaleného tajomstva – ako to bolo s jej svadbou a životnou láskou, ako zomrela Martinina mama a jej brat...

Gillerová vystavala komplikovanú sieť vzťahov, kde sice v zložitom prepletenci všetko do všetkého zapadá, ale je to dosť ťažko uveriteľné. Vedľajšie príbehy by pokojne mohli byť samostatnými románmi. Menej je niekedy viac. Viaceré postavy potom vyznievajú plocho. Najvydarenejšími sú práve tie, ktoré majú v deji malý priestor, ale autorka sa ich vynikajúco podarilo stvárniť vďaka prepracovaným situáciám (Martinina mama a svokra, tajomný Krivák). Škoda, že Kriváka „pokazila“ tým, že ho nechala mlčať o zločine zo strachu pred komunistickým papalášom. Politika z ľubostného príbehu vytrča ako vykonštruovaná...

Gillerová v svojom debute príjemne prekvapila inteligentným humorom, škoda, že ním teraz šetrí. Epizóda s prvou návštevou Fedora, či zmena imidžu zdanlivo podvádzanej Martininej priateľky Ireny ukázala, že vie dej odľahčiť vyčarením úsmevu či smiechu čitateľa. Takisto ju treba pochváliť za tému opa-

tery mentálne postihnutého dieťaťa a starej mamy s Alzheimerovou chorobou. Situácie, s ktorými sa rodina (predovšetkým Martinina mama) roky denne stretávala, zobrazuje vecne, nezľahčuje ani neglorifikuje.

Kniha *Ráno neplačem* určite nesklamala veľký okruh čitateľiek, ktoré si autorka získala predošlými knižkami, o čom svedčí aj komerčný úspech; v románe nájdú lásku, úbavy, sklamanie, zradu, priateľstvo, úspech aj satisfakciu.

Antonia Bednáriková

Byť ženou – byť tovarom?

Žena nie je tovar
(Komodifikácia žien v našej kultúre)
Editorky: Jana Cviková,
Jana Juránová, Ľubica Kobová
Bratislava, Aspekt 2005

Fakt, že v spoločnosti dochádza k premene ľudskej bytosti na tovar, výrečne vypovedá o charaktere takéhoto typu spoločnosti. Je paradoxné, že komodifikácia človeka prebiehala napríklad nielen v otrokárskejších – zjavne sociálne nespravodlivých systémoch, ale že jestvuje aj v moderných spoločnostiach, ktoré sa hlásia k demokratickým zásadám. Ďalším paradoxom je, že táto komodifikácia neohrozuje ľudskú bytosť rovnako vzhľadom na ich rodovú príslušnosť, ale týka sa oveľa viac žien ako mužov. Premena ženy na objekt kúpy a predaja patrí k historicky takmer konštantným fenoménom – a žiaľ, pretrvávajú aj dnes, keď sú ešte stále prítomné mnohé prvky patriarchátu (posilnené nástupom „divokého kapitalizmu“ s jeho tendenciou k jednostrannej ekonomizácii života).

Na tento jav upriamuje systematickú pozornosť feministická teória usilujúca o odstránenie hierarchizácie a diskriminácie založenej na rodovej príslušnosti a o spravodlivosť medzi rodmi (ako o dôležitú dimenziu sociálnej spravodlivosti). Prítom sa fenomén narastajúcej komodifikácie zjavne netematizuje v spoločenských vedách a ani vo verejnom diskurze. O to viac treba prí-

viťať edičný počin záujmového združenia žien Aspekt, ktoré vydalo publikáciu z príspevkov domácich aj zahraničných autoriek zameranú na rôzne stránky a súvislosti „tovarizácie“ žien. Editorky svojou koncepciou prepojili teoretické aspekty s politickými a tieto navyše „nasvietili“ ukázkami prozaických prác v širšom zmysle venovaných rodovej nespravodlivosti. Knižka obsahuje aj metodické návody, či skôr nápady, ako možno pracovať s danou témou vo výchovno-vzdelávacom procese zameranom na rodové scitlivovanie.

Publikácia rozkrýva široké spektrum aspektov komodifikácie žien, všimá si najmä fenomén prostitúcie, a to z ekonomického, politického, sociologického, psychologického hľadiska. Jana Cviková v úvodnej štúdii s príznačným názvom *Predané nevesty* kladie závažné otázky o príčinách a dôsledkoch prostitúcie, či v širšom význame o príčinách a spôsoboch toho, že sa ženy stávajú tovarom. Kriticky reflektuje nielen rozšírený predpoklad, že „prostitúcia je dôsledkom prirodzeného mužského pohlavného pudu“, ale aj skutočnosť, že sa málo uvažuje o súvislostiach „medzi predajom tela do otroctva a predajom tela na účely sexuálnych služieb“. Okrem viditeľných foriem komodifikácie ženy sa v publikácii sústreďuje pozornosť aj na jej menej známe formy, k akým patrí predovšetkým „obchodovanie“ so ženským telom v reklamách. Z ďalších štúdií uvediem aspoň niektoré: Carole Patema-

nová: *Čo je zlé na prostitúcii?*; Viera Bačová: *Ako sa vytvára ženskosť. Spojenie moci a sebadefinovania*; Irena Malec: *Žena verejná, žena súkromná. Ženské postavy v poézii slovenského romantizmu*; Andrea Dworčinová: *Ekonomika pohlaví: hrozná pravda*; Ľubica Kobová: *On chce. Ona musí? Prostitúcia a obchod so ženami ako miesta stretávania patriarchátu s kapitálom*; Andrea Šalínová: *„Šikovní“ obchodníci a „naivné“ ženy. Téma obchodovania s ľuďmi v slovenských médiách*; Henrieta Kollárová: *Obchodovanie s ľuďmi. Právna úprava v Slovenskej republike*; Martina Jurásková: *Stratégie úniku z chudoby? Obchod so ženami z rómskych komunít na Slovensku*.

Za dôležité pokladám, že publikácia naznačuje aj možnosti, ako spochybňovať zdanlivo „prirodené“ predstavy o mužskej a ženskej role, ktoré si osvojujeme v procese socializácie a naznačuje aj možnosti, ako preventívne pôsobiť (na základe znalostí práv) proti komodifikácii ženy a ako do pedagogického procesu vnášať prvky rodového scitlivovania. Po knižke *Ružový a modrý svet* analyzujúcej príčiny a mechanizmy utvárania rodových stereotypov, ako aj dôsledky ich pôsobenia, dostávajú čitateľky a čitatelia ďalšiu pozoruhodnú publikáciu, ktorá sa usiluje o nápravu spoločenskej situácie týkajúcej sa (ne)rovnakého postavenia žien a mužov.

Etela Farkašová

Na dne vznešeného bahna

Marián Grupač: *Noblesa*
Bratislava, Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov 2005

Básnická zbierka pozostáva z dvoch častí – *Rozkvitnutá krv* a *Farebné vraždy*. Jej lyrika má vážny surrealistický podtón s viacnásobným využívaním paradoxov. Väčšina básní analyzuje vzťah zmäteného, nikdy nespokojného, no hlbavého muža k podivným ženám. Grupač udržiava zvláštnu formu napätia – na viacerých miestach pointuje text tak, že sa báseň nekončí. Obraz sa ďalej posúva k vyššej forme myšlienkového výrazu.

Kým druhá časť zbierky sa vyznačuje akousi kombináciou farebne nálado-

vého expresionizmu a v menšej miere hravého konkretizmu, prvá je zmesou rôznych variácií krvi. Autor si uvedomuje, že keď pučia príbehy, rozkvitá z nich ako zo semien krv. Azda preto „sú všetky príšernosti skvostné“. Veď čo iné ostáva človeku, ak sa preje svedčnosťou? Môže ho premknúť len neopísateľná únava. Grupač tak vie o zvrátenom potešení z bolesti i o elegantnom odolávaní voči nej. Napriek tomu šalie z toho, čo môže prísť, strach sa mu stáva jedinou istotou. Výlučne takto sa zradil on sám a vystižne zobrazuje zmietanie nášho vnútra, chaos života, prejav pokoja i bolestného tranzu.

Ide o nápadité verše s množstvom novotvarov. Grupačova poézia sa vyslovuje o vznešenom bahne, na dne kto-

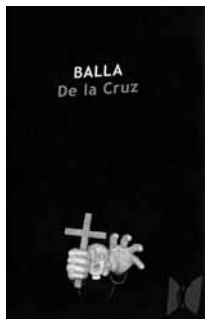
rého mlčí „kráľ s poslednou korunou / v deravom vrecku“. Spojenie kráľa a žobráka v prípade jednej z jeho básní predstavuje jednu z najlepších charakteristík básnika, aká v slovenskej poézii vyšla. Treba zdôrazniť, že v zbierke sa okrem silných myšlienkových obrazov vyskytujú aj slabiny, štylisticky sice vyčibrené, no zaostávajúce za smerodajným básnickým obsahom. Tieto miesta pripomínajú jazykové cvičenia, akoby sa zabúdalo, že poézia nie je o vybrúsenom spájaní slov, že na samotných slovách až tak nezáleží. Grupač urobil mierny krok vpred, aby vlastnú tvorbu posunul inam, do iných zaujímavejších sfér, no stále sa nachádza v zajatí opakujúcej sa poetiky z predošlých kníh.

Radovan Brenkus

Finalisti Anasoft litera 2006

Odborná porota literárnej ceny **Anasoft litera 2005**, ktorú tvoria Vladimír **Barborík** – historik a literárny kritik, Jozef **Bžoch** – literárny kritik, Peter **Darovec** – literárny vedec, Jan Antonín **Pitínský** – dramatik, divadelný režisér, básnik a prozaik a Miroslava **Vallová** – prekladateľka, vybrala 8. júna 2006 finalistov literárnej ceny **Anasoft litera** za rok 2005.

Vyhlasenie druhého kola a víťaza literárnej ceny **Anasoft litera**, ktorý ziska 200 tisíc SK, bude 9. novembra 2006.

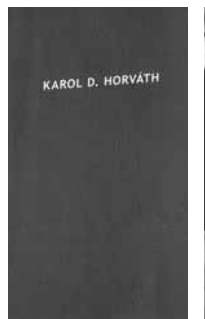
Balla: De la Cruz, Koloman Kertész Bagala, L.C.A., 2005

Jaroslava Blažková: Happyendy, Aspekt, 2005

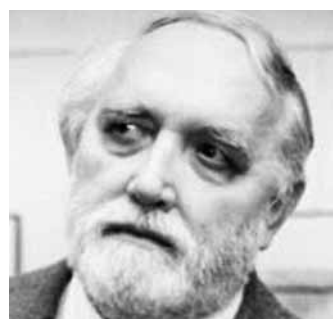
Etela Farkašová: Stalo sa, Aspekt, 2005

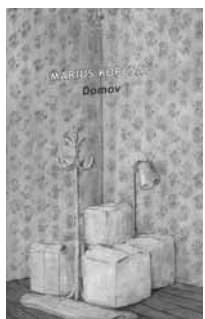
Karol Horváth: Karol D. Horváth, Koloman Kertész Bagala, L.C.A., 2005

Ján Johanides: Hmla na našej trpezlivosti (Príbehy dvoch žien), Koloman Kertész Bagala, L.C.A., 2005

Daniela Kapitáňová: Nech to zostane v rodine!, Koloman Kertész Bagala, L.C.A., 2005

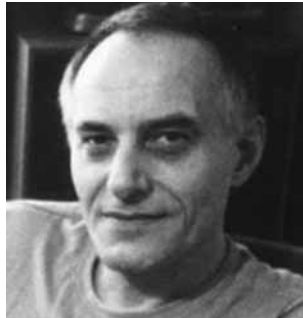
Mária Kopcsay: Domov, Koloman Kertész Bagala, L.C.A., 2005

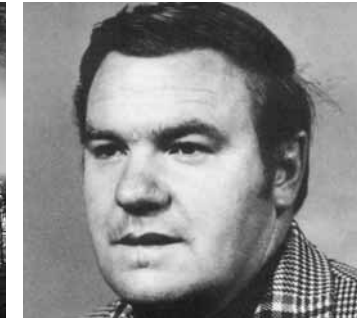
Dušan Mitana: Zjavenie, Koloman Kertész Bagala, L.C.A., 2005

Pavel Vilikovský: Čarovný papagáj a iné gýče, Slovenský spisovateľ, 2005

Milan Zelinka: Príbehy z Karpát, Slovenský spisovateľ, 2005

Anasoft APR je slovenská firma pôsobiaca na trhu už 13 rokov. Je popredným poskytovateľom konzultčných a integračných služieb, dodávateľom komplexných ICT riešení. Úspech spoločnosti u domácich i zahraničných zákazníkov je založený na flexibilnom prístupe a pochopení potrieb. Prírodnou súčasťou života firmy sú jej filantropické aktivity, za čo bola ocenená tento rok hlavnou cenou Via Bona pre malé a stredné podniky.

Prečo ste sa rozhodli podporiť Anasoft literu?

Spoločnosť Anasoft APR strategicky zameriava svoje filantropické aktivity na podporu vzdelávania, a to najmä na kreatívne vzdeláva-

nie skúsenosťou. Vzdelávať možno každého a každý si aj vzdelanie zaslúži – nielen deti a mládež, ale aj dospelá verejnosť. Možno sa zdá paradoxné, že softvérová firma podporuje literatúru, avšak cez náš nadačný fond Myšlienka (www.myslienka.sk) podporujeme aj vzdelávanie skúsenosťou v technických a prírodných vedách.

Veľa ľudí je v rozpakoch, ak ide o súčasnú slovenskú literatúru a možno ani netušia, čím a kým je zastúpená. Od súťaže ANASOFT LITERA očakávame, že vzdelá verejnosť, ukáže kvalitnú slovenskú literatúru, priblíži ju čitateľovi, pre ktorého sú možno známe len väčšími propagované diela zahraničných autorov.

Nikto si nemusí pamätať telefónny zoznam autorov – či už z ANASOFT LITERY alebo zo strednej školy, ale ak si ľudia na základe tohto projektu začnú všimnúť našu domácu literárnu tvorbu a vytvorí si na ňu vlastný názor na základe niečoho spoznaného, prečítaných diel, tak, myslím si, splní súťaž svoj cieľ. A rovnako dúfam, že tiež slovenský autor pocíti podporu, ak nájde nový okruh čitateľov, alebo minimálne rozprúdi diskusiu o svojom diele.

Jana Ohrablová,

PR a marketingová manažérka Anasoft APR, s.r.o

Všetko o Anasoft litere nájdete na www.anasoftlitera.sk

Peter Bilý: Posledná siesta milencov

Básnik a prozaik Peter Bilý (1978) sa narodil v Košiciach, na prahu dospelosti debutoval básnickou zbierkou **Spomalené prítmие** (2001), neskôr vydal ďalšie dve básnické zbierky **V zajatí obrazu** (2002) a **Insomnia** (2003, spoločná zbierka s Martinom Vladom). Roku 2004 mu vyšiel román **Démon svätosti**, roku 2005 **Vzbura anjelov**. Prinášame ukážku z jeho najnovšej básnickej zbierky, ktorá práve vychádza vo vydavateľstve Slovenský spisovateľ.

Sonet o prímerí

A každá láska bola plytká
a žiadna nedávala záruku.
Noc odhalila biele lýtky.
A náhle: ďalšie ústa na krku.

Hľadal som nehu? Okrajovo.
To mláďa leží vo mne zabité.
Slabosť je pre mňa silné slovo.
Veď o chvíľu ma mala na byte.

V úbohom nočnom predstavení
šialená rozkoš. Prestrelený
som sa hnal hodvábnymi stehňami.

Dostala ma hneď prvou ranou.
Padol som k zemi, prišlo ráno.
„Požehnaný si medzi ženami.“

Sonet pre nikoho

Zabudnúť na jej silné slová.
Vymazať všetky nežné slovička.
Po milovaní ťa chce znova.
A poézia? Smutná kurvička.

Vášeň si nevyberá kríže.
Znášilni anjela a... do pekla!...
Už dosnívala o striptíze,
pri ktorom si ťa sama vyzliekla.

Tak obleč ju a pošli za ním:
za naivným a oklamaným.
On: zbožňuje ju, no s ním nespala.

Kým s tebou stvárila tie veci,
zabudol si sa. Ako všetci.
Kto tušil, že je taká nestála?

Zvierací sonet

Hľadala iba čistú vetu.
Láska ju premenila na zviera.
Z rozkoše priamo do sonetu:
kľč v slabinách a smiešna nevera.

Pointa ostane už skrytá.
Modlím sa ku Kristovým milenkám:
ráno mi žiadna nevyčíta,
že sám pred sebou k sebe utekám.

Zbytočné garde plachej dáme.
Veď kacír tajne prešiel cez jej chrám...
A láska?... Lásku iba predstieram,
aj život, na ktorý sa hráme.

Pery mám po jej bozkoch krvavé.
Zaspávam so sombrero na hlave.

Sonet v daždi

Spravme to. Ako zlodej v daždi
potichu, tajne vchádzam do teba.
Viem, že tu neostanem navždy.
A ako ďaleko je do neba!

V znamení kopa rekvizít.
Nebol to obyčajný spánok.
Kým ešte chcela s niekým žiť,
voda jej tiekla do topánok.

Kto ju chcel iba vlastniť, nemá ju.
Nepovedz poetkám, kde hľadajú
útechu prozaickí muži.

Snívali sa jej nahí anjeli.
Jeden z nich ma dnes večer zastrelí.
Za zvyšky oklamej túžby.

Ranný sonet

Spravila si to na mne schválne.
Všperkoch si vkázla priamo do oka.
Sen čakal za dverami spálne.
Súmrak bol skleslý a noc divoká.

Noc ako v slzách prostitútky,
ktorej sa plachí chlapi nebránia.
Kúp mi smiech a v ňom trápne smútky.
A ja ti vrátim ďalšie sklamania.

Milencov bavia lacné drámy.
Vieš, koľko ťa stál útek pred nikým?
Zabudneš na včerajšie flámy,
na spité vyznania a dotyky.

V okne už svitá. Nespala si.
Zabi ma v súradniciach krásy.

Jesenný sonet

Ticho na mŕtvej, opustenej pláži.
Čo bolo, bolo. Už sme dávno za vodou.
Samotu osamelosť neustráži.
Na letné lásky siahla jeseň rozchodov.

Október číta padajúce listy.
Odviate historky sa zdajú o ničom.
A milenci, tí veční masochisti
závidia morským pannám a ich panicom.

S kým piješ? Koho čakáš? Komu patíš?
A prečo si sa zdráhal predať na kríž?
Veď celé mesto chcelo dýchať do dlani.

Nemal si guráž na milostné básne.
O okamih spln za výstrihom zhasne.
Na prerieknutých perách: koniec vyznaní.

Sonet v zrkadle

Zrkadlo: o pol tváre bližšie.
Zrkadlo: noc čo noc buď proti nám.
Zrkadlo: poetické klišé.
Zrkadlo: zoči voči hodinám.

Zrkadlo: jej sny na vankúši.
Zrkadlo: obrátené obrázky.
Zrkadlo: netuší, čo tuší.
Zrkadlo: nemé okno do lásky.

Zrkadlo: dvojrozmerná story.
Zrkadlo: vypuklé a oválne.
Zrkadlo: príbeh nočnej mory.
Zrkadlo: pre milencov do spálne.

Zrkadlo: z pamäti ťa píše.
Zrkadlo: malé, trápne klišé.

Každodennosť na dosah

Marián Hatala:
Zum Greifen weit
 Preklad zo sloveniny Erika Annusa,
 Reiner Kunze a Marián Hatala
 Doslov Helmut A. Niederle
 Wien, Verlag Lehner 2006
Marián Hatala:
Životopis každodennosti
 RECO-YAK, Senica 2005

Slovenskú literatúru postupne poznávajú aj itatelia v iných krajinách, hoci vydanie knihy nášho autora v zahraničí ešte stále nie je samozrejmom záležitosťou, skôr zriedkavou udalosťou. Básnik Marián Hatala v krátkom ese prekročil svoju tvorbu hranice hne dvakrát. V pražskom vydavateľstve Akropolis mu vyšiel roku 2004 výber básní **Provazochodec** v preklade Petra Skarlanta a pred pár týždňami mu v preklade Eriky Annusovej, Reiner Kunzeho a jeho vlastnom vyšiel vo viedomskom vydavateľstve Verlag Lehner ďalší výber poézie **Zum Greifen weit** (aleko na dosah). Nemecký preklad Hatalových básní mal už dve úspešné prezentácie v zahraničí. Prvá sa uskutočnila v máji v Literaturhaus Salzburg, tú druhú v rámci cyklu **Poznáte Slovensko?** usporiadalo 1. júna v bavorskom Regensburgu Centrum Europaeum tamojšej univerzity. Jeho partnermi boli Slovenský inštitút v Berlíne a bratislavské Literárne a informačné centrum. Dejiskom ďalšej prezentácie knihy bude rakúsky Feldkirch.

Autor si pripísal na svoje konto predchádzajúcim knižkám ďalšiu zbierku básní **Životopis každodennosti**, ktorá vyšla vlni vo vydavateľstve RECO-YAK.

Hatala, hoci do istej miery rozširuje tematický okruh svojich básní a mení pohľad na veci, zároveň si zachováva svojú poetiku a ostáva verný civilnému ladeniu básní, mierne (seba)ironickému odstupu, ako aj vecnému, trpezlivému, úspornému jazyku. Jednou z jeho kľúčových tém – a to je citeľné v oboch recenzovaných knižkách – je téma času, presnejšie – jeho drobného fragmentu, „malého“ okamihu a rozkrývania toho, čo sa ukrýva za každým nenápadným „teraz“. Básnik si uvedomuje protirečivosť a zložitú fenoménu „terajškovostr“, a uvedomuje si aj astú bezmocnosť jazyka vo i lenivosti a zároveň nepretržitosti prúdiaceho času. Helmut A. Niederle píše v doslove k rakúskemu vydaniu, že autor je „zberateľ okamihov“. Nazdávam sa, že tým výstižne charakterizuje Hatalovu poetiku. Dodám ešte, že ide o „malý“ okamih, možno celkom „nevidíte nič“, ponorený do každodennosti.

Etela Farkašová

Blízkosť zobrazení, ktoré nič nežiadajú

Werner Lambersy
ajoví majstri a ajové chyžky
 Bratislava, Literárna nadácia Stud 2005
 Preložil a doslov napísal Marián Minárik

Belgický básnik Werner Lambersy je pod a doslovu majstrom kultivovania krátkej básne. V knihe **ajoví majstri a ajové chyžky** sú básne relatívne dlhé (vzhľadom na autora) a aj rozsah knihy je na básnickú zbierku účtyhodný, ostatné spomínané znaky si však toto dielo zachovalo. Kniha je rozdelená na viacero astí, ktoré formálne pripomínajú japonský ajový obrad. Od toho sa potom snaží odvíjať aj radenie básní. Vz ahy a súvislosti sa prejavujú ve mi slabom. Významy, naopak, produkujú stále nové a nové subory významov. Pre itateľa to znamená, že sa bu v texte stratiť, pretože nie je schopný sledovať mnohovrstevnú líniu, alebo príde na nekonečné množstvo interpretácií textu.

Lambersy akoby sa pri písaní obzeral okolo seba a zachytával detaily (*text telo as stan / ko ovníka ajová chyžka pokoj a jas prázdna*). Detaily sú pre

každodennosť je druhou básnikovou kľúčovou témou: všednosť zážitku takmer na hranici banálnosti, za to však každodennosť nie s vyprázdneným zmyslom, nie bezvýznamná. Je celkom pochopiteľné, že týmto témam najviac zodpovedajú pomerne jednoduché, až strohé výrazové prostriedky, asto sa v textoch vyskytuje náznak, nedopovedané... Metaforické je v Hatalových básňach vecná, úsporná, prítomná azda viac medzi slovami, medzi riadkami ako v jednotlivých slovách, no práve svojou striedmosťou, úspornosťou a „náznakovosťou“ viac podnecuje itateľa ovtu fantáziu. Civilný tón a úspornosť výrazových prostriedkov charakterizujú aj nemecké preklady, ktoré zachovávajú tieto znaky hatalovského rukopisu.

Pre autora je však témou aj samotný jazyk, veta, slovo – i už napísané, alebo ešte iba tušené, nevyznené, zložitý vz ahy medzi zmlaným i nevyzneným a nepochopeným (*Jedného d a zle vypo utí udiã/zm knu:/pochopia/že sa nikdy nevymlã/z to kého nepochopenia*). Slovo, o môže vstupovať do sna, dáva (nielen snovému) bludisku orientáciu a možnosť, naopak, mení (nielen) sen na bludisko. Slovo ako prostriedok, ako zdroj moci, ktorou by sa dalo zasahovať do chodu sveta, ovplyvňuje beh vecí (*píšem báse /a myslim na to/aby sa dnes už ni nestalo*). Napríklad všetkému túži po dobrej básni, presnej a jasnej, v ktorej sa k slovu možno priblíži iba cez m kve civenie, iba ním sa dajú vyplniť medzery medzi slovami (báse *inšpirácia*). Báse mu dáva istotu v udskej existencii (*som, teda píšem*), ale aj nádej.

Autor akoby písaním h adal rovnováhu – a samozrejme, aj správny smer, ktorým sa k nej možno priblíži, lenže niekedy je ažké rozlíšiť východisko od cieľa (*povrazolezec*). Pre Hatalu je práca náročná a paradoxná, cez ne poukazuje na neraz prekvapujúce vz ahy medzi vecami, u mi, udalosťami, ale aj na bludné kruhy, z ktorých je takmer nemožné vystúpiť... Cez takúto optiku rozkrýva protirečenia tam, kde zdaniľovo nejstujú – a zároveň skúma protirečivosť samotnej zdaniľovosti. Kde h adá spásu, ak cieľ, a ani smery nie sú jednoznačne stanovené, ak zrádza lovek, slovo, ak bezmocnosť zachvacuje už aj Boha, ktorý sa modlí k loveku?

V Hatalových textoch nenachádzame odpovede. Jeho texty sú otázky, pýtajúce sa na veci podstatné, hoci ukotvené v obyčajnom ase udskej každodennosti. V tej, ktorú žijeme a na ktorú sa nám aspoň ob as žiada opytovať sa.

neho ove a zaujímavejšie ako celok. Na nich stavia metafory a obraznosť, konkrétne detaily sú asto od seba také vzdialené, že medzi porovnávajúcim a porovnávaným je ažké nájsť spojitosť. Báse je pre autora akoby miestom, „kde tí o sa stretávajú budú nesmrte nými majstrami chví nového tak ako / pery pevne zovreté nad tichom predtým ako sa slovom / rozpoja a zasa spoja“. Po do itaní Lambersyho básne vzniká zvláštny jav – akoby unikala do zabudnutia, stráca sa, rozplyvá (zve / rené silám zabudnutia). To zabúdanie a neuchopenie nos celku sa v tematickej rovine prejavuje ako fascinácia prázdnom a samotou, po formálnej stránke ve kými medzerami medzi niektorými slovami: „vnútri v predsieni nahota priestoru medzi / nieko kými prepotrebnými predmetmi“. Lambersy pre m a ostal po do itaní básnikom – experimentátorom a jeho básne prijímam rovnako: ako experiment. Sú príjemným spštením ajovej chvíľky, ke len tak sedíme, popijame a náhodne listujeme, ale ve a toho, o tradične nazývame poeziou, by sme nemali aka .

Radoslav Tomáš

Slovenskú knihu v českom kníhkupectve stále nekúpite a nekúpite

Hovorí český literárny vedec a prekladateľ Miroslav ZELINSKÝ

Literárny teoretik a historik Miroslav Zelinský (1961) je nielen znalcom, ale aj prekladateľom a šíriteľom slovenskej literatúry v esku. Vyštudoval eštinu a dejepis, od roku 1985 pracoval v Ústave pre eskú literatúru AV R, od roku 1987 vyučuje eskú literatúru 20. storočia, slovenskú literatúru a literárnu kritiku na Pedagogickej fakulte v Ostrave, po vzniku Ostravskej univerzity (r. 1991) na jej Filozofickej fakulte. V súasnosti pôsobí na Fakulte multimediálnych komunikácií na Univerzite T. Ba u v Zlíne. Je spoluautorom príruiek **Slovník eských spisovatel od r. 1945, Slovník eského románu 1945 – 1992, Slovník eské prózy 1945 – 1994, Lexikon eské literatury** a. Ako literárny kritik spolupracuje s časopismi Tvar, Host, Slovenské pohádky, Romboid, RAK. Je tvorcom a moderátorom viacerých televíznych a rozhlasových literárnych programov, ako aj literárnych podujatí „naživo“.

Jeho zásluhou vyšli v eštině **Pohádky pro neposlušné d t i a jejich starostlivé rodi e** od Dušana Taragela (2003), preložil knižný rozhovor Petra Uliášeho s Mariánom Vargom: **O cestách, které nevedou do íma** (2004), **Americké dialogy** u boša Jurika (2004), **Roger Krowiak** (2004), **Kniha o h bitov** Samka Tále (2004), románovú novelu Pavla Vilikovského **Poslední k Pompeji** (2005), spolu s manželkou Sárkou Zelinskou preložil dvoj pohľadnú poviedkovú antológiu o sexe **Sex po slovensky** (2005). Vo vydavateľstve Marek Tur u v Zlíne by mala v blízkom ase vyjsť antológia z obdobia postmodernizmu 18 slovenských básnikov **Rytí i textových poli** takisto v preklade Miroslava Zelinského.

● Pod a oho si vyberáte diela, prípadne autorov na preklad?

– Takmer vždy je to prieseňník troch našepkávavcov: vlastného literárneho

vkusu, vlastnej predstavy, o by eskému itateľovi nemalo uniknúť a odporuť anie niekoho zo slovenskej scény pre m a osobne dôveryhodného (napr. Kali Bagala, Dušan Taragel).

● V om sú najväčšie úskalia prekladu z blízkeho jazyka?

– V hrozbe, že ak po avíte, tých, ktorí sú schopní odhaliť vaše šľendriánstvo, je nepomerne viac ako pri preklade z akéhokoľvek iného jazyka. V neschopnosti po dlhšom ase odli-

ši, že slovo, slovné spojenie, frazeologizmus je ešte stále slovenský, a vôbec nie eský. Predovšetkým ale v ilúzií, že je to jednoduché.

● Slovenskú literatúru nešírite v esku len ako prekladateľa, ale aj ako pedagóga a najmä ako literárny redaktor a moderátor. Napríklad zároveň s vydaním eského prekladu Rogera Krowiaka ste napísali aj jeho rozhlasovú adaptáciu pre Ro Ostrava, ktorá vyvolala diskusiu o rozhlasovom komikse. Im bola táto práca na preklade, ale aj na dramaturgii komiksu zaujímavá?

– V tomto prípade nešlo ani tak o preklad, ako o adaptáciu niektorých motívov z prvej asti Krowiaka do tvaru rozhlasového komiksu. Bola to úžasná práca, pretože som ani poriadne nevedel, do oho strkám nos. Kladné reakcie azda potvrdzujú, že som ho odtia nevytiahol celkom rozbitý. Azda najzaujímavejšie bolo vymýšľanie zvukovej štruktúry príbehu a „pohrávanie sa“ s efektmi, a to až do takej miery, že mi unikli niektoré herecké prehršky, mea culpa. Bohužia, pokračovanie je v nedohľadne, z viacerých dôvodov.

● Ako prijíma súasné eské publikum (itatelia, vaši študenti) slovenskú literatúru, o ich z nej najviac zaujíma?

– Slovenskú literatúru prijíma každé publikum, s ktorým sa stretávam, a to nielen študentské, ve mi vrúcne. Skutočný záujem, a to mám overené, sa však pre úplnú väšinu koná i odchodom z diskusnej miestnosti i vysokoškolskej posluchárne, jednoducho preto, že slovenskú knihu stále v eskom kníhkupectve nekúpite a nekúpite. itateľovi najviac zaujímajú odlišnosť od domáceho kánonu, ktorých je naš astie dos a dos, takže záujem bude azda trvať aj na alej.

● Slovenskú literatúru 90. rokov ste výstižne charakterizovali v štúdiu pre Klub Vltava roku 2001 (text je publikovaný na webovej stránke L. C. A.), v ktorej okrem jednotlivých autorov oceňujete aj prínos revue Aspekt. o zo slovenskej literatúry nasledujúceho desa ročia zatiaľ na vás najsilnejšie zapôsobilo?

– Tento vplyv ur ite kopíruje moje prekladateľské úsilie: Samko Tále a „jeho“ **Kniha o cintorine**, poézia Ivana Lauřika, poviedky Svetlany Žuchovej, Koloman Kocúr a **Apáka a mamáka**, balansovanie na hrane literárnosti Dušana Taragela.

Prípravila Marta Bábiková

Potkaniar Príbeh

Dorota Terakowska
Dcéra arodejnic
 Bratislava, Vydavateľstvo Slovart 2006
 Preklad Hilda Holinová

Dorota Terakowska (1938 – 2004) patrila a patrí v Pošku k najpopulárnejším autorom žánra fantasy a literatúry pre deti. Beletriou sa za ala zapodieva až za iatkom osemdesiatych rokov minulého storočia, ke po podpise dokumentu Solidarity nemohla pracovať ako žurnalistka. K jej obľúbeným autorom patria Proust, Kafka, Conrad, Bulgakov a Faulkner, z maliarov Goya a Bosch. Napísala a vydala desa kníh beletrie. **Dcéra arodejnic** sa dostala na estnú listinu Hansa Christiana Andersena a v Pošku získala ocenenie Kniha roka 1992. Rozprávanie o dievine, o tom ako vyrastá a dospieva, o jej ceste za Poslaním je svojráznou rozprávkou a zároveň výchovným románom. „...pokiaľ die a u siahala pamäť – ešte nespohľívá a nevycvi ená – odjakživa bola iba ono a Starena.“ (s. 5).

Nevieme, kde, ako, pre o sme vsoteni do autorkinho sveta, ocitneme sa uprostred deja, ale nezavlené prúdom informácií. Tento text si zachováva dnes vzácnu vlastnosť – hanblivosť. Prechádza sa pred nami cudne zahalený za zvuk flauty Potkaniera, ktorá vábia na cestu.

Hoci ide o literatúru pre deti, text je kultivovaný, písaný bohatým jazykom.

Miloš Ferko

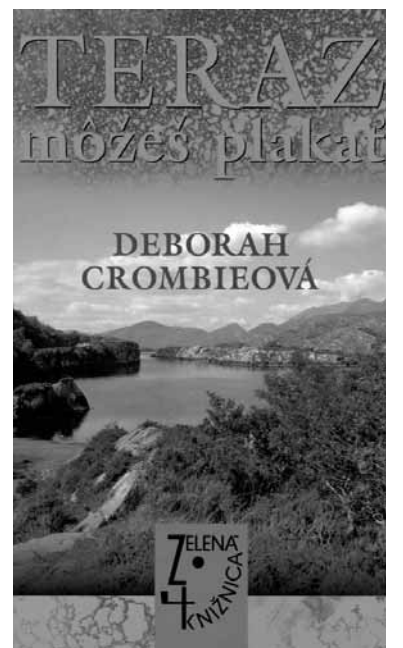
Jednoduché, no pôsobivé obrazy k nám prichádzajú nebadane, kľúčia priamo z reálií prostredia, ktoré je potom skrz-naskrz prerastené zázra nosou, i presnejšie zázra nos je prerastená dotykmi dôverne známych vecí. Nie magický realizmus, ale reálna magickosť, ktorá vám prí ahyne až na kožu.

Nenásilne vyrozprávaný príbeh nastavuje postavy nielen zvonka. Nenásilne sa prelína do posolstva a nehanbí sa, v tradícii udových rozprávok, za morálne ponaučenie o Pýche a Pokore.

Nenáhľivo, s úctou vyrozprávaný nás u i, no nepoučíte ku Kráse, Dobru a Tradícii.

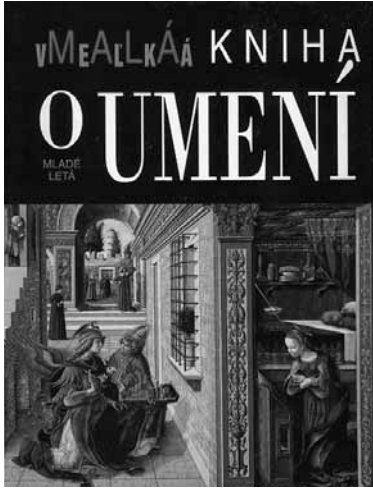
Terakowska nám ponúka fantasy bez stopy detského slangu a modernizácie. Skúsená autorka, držte ka viacerých ocenení za tvorbu literatúry pre deti, sa nebojí vzdialenosti času a reálií. Vie, že to, o nemôžeme poznať, dokážeme precítiť. Naopak to však nie je možné.

Sprievodcov na ceste kráovstvom intuície v Terakowskej knižke je mnoho. Metafory a personifikácie v hutných skratkách nahrádzajú mnohoslovné opisy fantasy ság. Práve preto je ou vytvorený asopriestor i bez bizarných obľúd omnoho arovejši. Z ahy sa dotýka vecí, ktoré sú u om spoločné, aby zahrala na harfu pradávnych predstáv a zaviedla nás tam, kam sme chceli ešte ako deti. Do krajiny Oz za Potkaniarom zvaným Príbeh.

Ak túžite stráviť víkend na Škótskej vysočine, nemusíte predtým zájsť do nijakej cestovnej kancelárie. Staí, ak vystrihnete kupón vydavateľstva Slovenský spisovateľ z 11. strany a budete maš astie pri žrebovaní. Jedna z najúspešnejších autoriek moderného detektívneho románu Deborah Crombieová vás svojím príbehom **Teraz môžeš plakať** rozvíjajúcim sa okolo brutálnej vraždy zavedie priamo na škótsky vidiek.

Nie je všetko malé, čo je malé

Malá veľká kniha o umení
Bratislava, SPN – Mladé letá 2006
Preklad Karol Tauber

Takáto kniha má zmysel. A to hneď z niekoľkých dôvodov:

Je pekná, zaiste, veď takmer bezo zvyšku obsahuje farebné reprodukcie diel najvýznamnejších a v daných dobách charakteristických výtvarníkov. Pri každej z nich uvádza autora, životopisné údaje, názov diela, rok vytvorenia, techniku, rozmery, galériu a mesto, kde dané dielo daného autora v danej galérii nájdete.

Je múdra, veď zo samých diel vyžaruje múdrosť, pohnutie talentu, svet ducha, alebo zaciťujeme dnešné celebrity: pozitívna energia ich tvoriteľov.

Je prehľadná, čo vidno v encyklopedickom spôsobe zostavenia, tj. chronologickom usporiadaní po jednotlivých obdobiach od praveku po postimpresionizmus. Teda začína sa maľbou levov na dreve (29 000 rokov pred Kristom) a končí sa olejomalbou bieleho koňa zapriahnutého v bricke tatu Juliana od H. Rousseaua (rok 1908). Pochopiteľne, pýtame sa, prečo sa sem nezmesť aj umenie súčasnosti – odpoveď je však viac než jasná, pre svoju mnohosť, množozmernosť a mnohostrannosť by si vypýtalo minimálne rovnako objemnú publikáciu. Prečo? Náklady sú relatívne malé (štetec + farby, nehovoriac o body-paintingu) a umelec je dnes každý. Verme, že vydavateľstvo koketuje s vydaním nejakého pokračovania...

Je tučná – nič sa nedá robiť, má tisíc strán a vedľa iných kníh vyzerať skôr ako guľa. Čo z toho vyplýva? V knihupectve si ju všimnete a v poličke na knihy vám spôsobí miernu reorganizáciu. Za všetkým hľadajte formát: menší ako A5 a o piad' väčší od A6. Má to svoju výhodu (pri reorganizácii poličky vyhodíte staré knihy, ktoré jej budú zavazdať, utriete prach atď.) a svoju nevýhodu (väčšie reprodukcie sú zložené, lebo prechádzajú oboma stranami, napr. Tizianoch Venusi na s. 400 zlom vedúci pod jej pásom doslova ukradol čaro). Inak, človek dúfa, že pri častom otváraní to lepšia väzba pri tejto váhovej kategórii vydrží.

Je bezkonkurenčná, v svojej kategórii! Projekty typu Pijon sú pre túto bacuľku predsa len iný level. Je bezkonkurenčná, lebo hoci sprievodcovia výtvorným umením domirajú už vari z každého väčšieho vydavateľstva, osobitosť tohto sprievodcu vyplýva z redukcie textových informácií, čo sa vrátilo v komplexnom časovom zábere a v bohatstve interpretácie nekomentovaných reprodukcii na jednej kope (prebal tvrdí, že až 450). Bud' – alebo. Je to ako keď vás vypustia do priestoru neuveriteľnej obrazárne: kto nemá základy, nemusí sa ani unúvať, kto nechce ďalšie informácie zháňať aj inde, nech to radšej zapichne rovno niekde v bufete. Každopádne, mládež si v nej nájde potrebné dôležitosť z oblasti humanitných predmetov, takže stredoškolač by ju nemal prehliadnuť.

Je malá, ale veľká – ja ju už mám.

—ráma—

V novom knihupectve

Vlani v septembri otvorilo Karmelitánske nakladateľstvo svoju prvú predajňu v Bratislave Knihupectvo Blumentál na Radlinského ul. 27. Predajňa ešte „dýcha“ novotou – návštevníkov privíta vkusne zariadený interier s pyramidovitými stojanmi na knihy a originálnymi posuvnými regálmi okolo stien. Veľké výklady do ulice umožňujú prakticky propagovať knižné novinky. Knihupectvo mi predstavil jeho vedúci Stanislav ŠÁŠKY, profesionálny knihkupec a pesničkár, známy ako Stanley.

• Čo u vás návštevníci nájdu?

– Ponúkame kresťanskú literatúru z rôznych vydavateľstiev, predovšetkým z Karmelitánskeho nakladateľstva v Čechách a na Slovensku. Okrem toho máme aj knihy z filozofie, psychológie, dejín, zemeписu, ale aj beletriu, literatúru pre deti, lexikóny, príručky, atlasy i obrazové publikácie. Najväčšie zastúpenie majú vydavateľstvá Portál, GRADA a Vydavateľstvo Slovart. Momentálne náš sortiment predstavuje okolo 8 tisíc knižných titulov a doplnkový tovar – záložky, pohľadnice, kalendáre, obrázky.

• O ktoré tituly je najväčší záujem?

– Z bratislavského Karmelitánskeho nakladateľstva sú to tri knihy: M. Kašparú *V plášti aj dalmatike*, L. Kubiček *Božia vôľa – zbožná fráza* a M. Binderová *Neboj sa zaspáť, Silvia*. Vyhľadávaným titulom je aj encyklika pápeža Benedikta XVI. *O kresťanskej láske* (Spolok sv. Vojtecha), novinka Joshua Mc Dowella *Da Vinciho kód – pátranie po pravde* (Creativpress) a publikácia

o populárnom českom hercovi *Smích a slzy Vladimíra Menšíka* (Sláčka).

• Okrem predaja v predaji kníh pre deti?

– Najväčší záujem je o „osvedčené“ tituly, napr. *Můj macík* (Belimelex), *Děduško večerníček* (Cesty) a knihy podporujúce záujem o štúdium cudzích jazykov – *Rozprávková angličtina* (MATYS).

• Keď vám chýba „nekarmelitánsky“ titul, zháňate ho zákazníkovi?

– Usilujeme sa, veď karmelitánom ide predovšetkým o spoluprácu a partnerské vzťahy, tie stoja nad obchodnými záujmami. Ťažko odhadnúť „vkus“ zákazníka. Životopisné diela patrili vždy k čitateľsky obľúbeným titulom, napriek tomu kniha populárneho horolezca R. Messnera *Život na hrane* zostáva u nás nepovímaná. Na druhej strane dobre sa predáva *Psychologie* (Portál), hoci ide o špecializovanú a nie práve najlacnejšiu knihu.

• Okrem predaja kníh využívate predajňu aj na stretnutia čitateľov s autormi?

– Áno. V rámci priestorových možností organizujeme prezentácie knižných noviniek, besedy s autormi.

Knihupectvo Blumentál na Radlinského 27 (811 07 Bratislava) je otvorené od pondelka do piatku 9. – 18. hod., v sobotu 8. – 12. hod. Kontakt je možný telefonicky 02 / 5245 1295, faxom 02 / 5245 1294, alebo mailom: blumental@kna.sk

Knihupectvo navštívila
Zuzana Galovičová

Stretnutie s Maxom Kašparům

Netreplivé otázky zaznievali medzi návštevníkmi popoludňajšieho stretnutia s populárnym českým autorom Maxom Kašparům. Do bratislavského Karmelitánskeho knihupectva na Medenej ulici prišiel 1. júna predstaví svoju najnovšiu knihu *V plášti aj dalmatike* (v slovenčine ju vydalo Karmelitánske nakladateľstvo v Bratislave). Záujemcov o podujatie bolo neúrekom. Prišli, aby sa stretli s obľúbeným spisovateľom, výborným rečníkom sršiacim vtipom, humorom, človekom vyžarujúcim charizmu, ktorý neodmietne odpoveď na nijakú otázku. Max Kašparů je lekár-psychiater, diakon a člen premonštrátskeho rádu, ktorý má na svojom konte už štrnásť kníh. Na

Slovensku je možno ešte populárnejší ako v Čechách, hoci aj tam sa jeho knihy dobre predávajú. O svojej najnovšej knihe prezradil slovenským priaznivcom, že je to „jeho prvá kniha, ktorú nenapísal, ale nahovoril.“ Obsahuje totiž jeho príhovory v rozhlase, televízii, prednášky, rozhovory, úvahy, homilie či smútočné rozlúčky, ktoré dopĺňajú autorove básne (iba tie sú v českom origináli) a celú knihu sprevádzajú umelecké fotografie. Zväčša sú to netradičné texty, ich štýl, vyznačujúci sa slovnými hrami, by čitateľ neočakával ani v náboženskej, ani v psychiatrickej literatúre. Približne polovica knihy vychádza z lekárskych prostredia, druhá z duchovného života a ukazuje autorov pohľad na bežné udalosti života. Po besede s čitateľmi sa uskutočnila autogramiáda. Max Kašparů napísal venovanie do svojej knihy *V plášti aj dalmatike* aj pre víťaza našej čitateľskej súťaže. Ak chcete skúsiť šťastie, pošlite nám do redakcie kupón Karmelitánskeho nakladateľstva do 4. júla.

Lýdia Čelková

Ako prekonať sám seba

Hana Lasicová

Sedím si v Manchestri na kameni a je mi...?
Bratislava, Q111 2005

Účinky cestopisov by som prirovnala k vitamínom vo výžive. Keď nám nechutia jablká, dáme si tabletku céčka, namiesto mrkvy zhltáme kapsulu betakaroténu. Cudzokrajné zážitky, objavy a poznatky o iných kultúrach sprostredkované v koncentrovanej forme cestopisu sa síce nevyrovňajú skúsenostiam získaným na vlastnej koži, tak ako sa vitamíny nevyrovňajú chuťou a vôňou čerstvému ovociu, ale vhodne podaný cestopis môže rovnako posilniť našu imunitu voči zápečničstvu ako céčko voči chrípke.

Hana Lasicová nám vo svojej úteľničke približuje viacero oblastí života Angličanov, v mnohom popiera, ale vo väčšine potvrdzuje naše predstavy o ostrovanoch. Vo svojich vtipných, veľmi sviežom a dynamicky vyrozprávaných a – čo je najdôležitejšie – aj vypointovaných glosách nám sprostredkúva svoje zážitky zo študentského života, železníc, skúsenosti so zdravotníctvom a zavŕta aj do britskej slúžnosti, hygieny či povahy Angličanov. Počas svojho výmenného pobytu v Manchestri sa pohybuje zväčša v spoločnosti

seberovných – zahraničných študentov, to však nijako neobmedzuje záber jej postrehov aj mimo školského a mládežníckeho života. Pri glosovaní drobných nedostatkov či poriadnych prepados vyspelej a rozvinutej spoločnosti sa nikdy nestavia do pozície „všadebola a všetkoviedla“, hoci jej nechýba ironický, sebareportičný a humorný nadhľad. Veľmi sympaticky sa čitateľovi zdôveruje so svojimi pocitmi, aké preživa pri cestách a výletoch za poznáním. Práve táto stránka cestopisov – osobná zaangażovanosť autora a subjektivnosť jeho podania chýba neosobným bedekrom. Aj keď sprievodcovia bývajú štedro doplnení farebnými fotografiami, nepodajú nám taký plastický obraz o krajině, ako sa to podarilo Hane Lasicovej, navyše v bedekroch sa nedozvieme nič o ľudoch krajiny, ktorú nám približujú. Ďalšie pozitívum jej knižky spočíva v tom, že posmelí aj nesmelých, ktorí nemajú odvahu len tak sa zbalíť, kúpiť si letenku a prekonať samých seba a prijemné zápečničstvo. Dajte na rady Hany Lasicovej: „...ak chcem dôkladne spoznať kultúru inej krajiny, najlepšie tak spravím na nejakom obyčajnom mieste. Tam určite žije najviac priemerných predstaviteľov národa, o ktorý sa zaujíam.“

–báb–

Edičná činnosť Kabinetu divadla a filmu SAV

Adresa: Dúbravská cesta 9,
841 04 Bratislava

tel.: 02 / 5477 7193

fax: 02 / 5477 3567

e-mail: milos.mistik@savba.sk

www.kadf.sav.sk

Riaditeľ: Miloš Mistrik

Vznik: 1990, Kabinet divadla a filmu priamo nadväzuje na činnosť ústavu SAV založeného už roku 1953

Zameranie, profilové edície: KDF SAV nie je typickým vydavateľstvom, ktoré vydáva hotové dodané rukopisy. U nás je to naopak: uverejňujeme výsledky práce našich pracovníkov z výskumu dejín a teórie divadla a filmu. Väčšinou publikujeme knihy aj v iných vydavateľstvách, najčastejšie vo vydavateľstve VEDA. Spolupracujeme aj so Slovenskou teatrologickou spoločnosťou (STS) a so Združením slovenských divadelných kritikov a teoretikov (ZSDKT). V rôznych projektoch spájame sily, zároveň zlučujeme finančné prostriedky a navyše, dodáva to našej edičnej činnosti ráz kolektívnej spolupráce. V edícii v *Galérii osobností slovenského divadla* vyšli za posledné roky zborníky

venované Jankovi Blahovi (STS a KDF), Františkovi Dibarborovi (KDF), Jozefovi Kronerovi (KDF) a Gustávovi Valachovi (ZSDKT a KDF). Spracúvame v nej celoživotné, už uzavreté diela najvýznamnejších slovenských divadelníkov. Druhá edícia *Rozhlady* je nová, zatiaľ v nej vyšla iba jedna publikácia – Július Pašteka *Spätňý pohľad bez kamery* (STS a VEDA, 2005). Budú v nej vychádzať knihy o najvýznamnejších smeroch európskeho divadla 20. storočia. Mimo edícií sme samostatne vydali dve knihy Miloslava Blahynku *Exotizmus v opere* (STS) a *Wasserbauerove inscenácie Janáčkových oper v SND* (STS), publikáciu *Etické a estetické v slovenskej dramatiky* (STS) od Miloša Mistrika a kolektívnu a Ladislava Lajcha *Jozef Gregor Tajovský. Divadelný slovník* (STS).

• Ktoré distribučné spoločnosti rozširujú tituly vášho vydavateľstva?

– Na distribúciu využívame najmä spoločnosti, s ktorými spolupracuje vydavateľstvo VEDA. Využívame aj služby bratislavskej predajne VEDA, predajne Prospero a individuálne sme sa skontaktovali s niektorými slovenskými divadlami, vysokými školami a kultúrnymi organizáciami, ktoré v malom predávajú knihy návštevníkom.

• Koľko titulov ste vydali od vzniku KDF SAV a jeho edičnej činnosti, koľko z nich predstavujú publikácie slovenských autorov?

– Ak prirátame aj tie tituly, ktoré sme vydali v rámci vydavateľstva VEDA, tak je to vyše tridsať. V absolútnej väčšine publikujeme výsledky výskumu vlastných pracovníkov, iba v niektorých prípadoch aj ďalších slovenských a zahraničných autorov, teda naše autorské zázemie tvorí na 100 percent domáci divadelní a filmoví vedci. Iba v niektorých zborníkoch bolo toto percento mierne nižšie.

• Akým počtom titulov ste prispeli na knižný trh roku 2005?

– Bol to priemerný rok, vydali sme tri knihy. KDF SAV však okrem knižných publikácií vydáva aj vedecký štvrtročník *Slovenské divadlo*. Je to jediný vedecký časopis svojho druhu na Slovensku a patrí k najstarším v Európe, dnes má už 54 rokov. Rozsahom ide vlastne každoročne o štyri veľké publikácie, každé číslo má okolo 150 strán.

• S akými edičnými zámermi ste vstúpili do roku 2006?

– V tomto, ale aj nasledujúcich rokoch by sme chceli rozvíjať najmä novú edíciu *Rozhlady*. V rámci tejto edície plánujeme vydať monografiu o francúzskom režisérovi Jacquesovi Copeauovi, v blízkej budúcnosti aj o švajčiarskom

scénografovi Adolphovi Appiovi, ruskom hercovi a režisérovi Michailovi Čechovovi, anglickom divadelnom vizionárovi Edwardovi G. Craigovi. To však už presahuje horizont tohto roku, pretože príprava takýchto titulov je mimoriadne náročná.

• Ktorý zo svojich titulov pokladáte za najlepší?

– Spravidla ten najnovší. Teda v minulom roku vydanú teoretickú knihu o filme z pera Júliusa Pašteku.

• A naopak, ktorý zo svojich titulov pokladáte za vydavateľský omyl?

– Pravdu povediac, keďže nie sme typické vydavateľstvo, a preto každá kniha nás stojí mimoriadne veľa námahy od získania rukopisu, cez financovanie, až po redakčné práce, tak si veľmi nemôžeme dovoliť vyrábať „omyly“. Ak sa niekedy stal omyl, tak to bolo nie v samotnom vydávaní, ale v spolupráci s MK SR spracovali zborník *Duchovný rozmer slovenského divadla a drámy* a vtedajší zodpovední z ministerstva túto maličkú, ale vynikajúcu knihu kdesi zašantročili. Vôbec sa nestarali o jej distribúciu, takže vraj celý náklad skončil kdesi v Novom Sade či Petrovci. Že prečo práve tam? To neviem ani ja.

• Čo vás najviac trápi na knižnom trhu?

– Malá náročnosť, málo precíznosti. Vlastne ani nie v distribúcii, do toho príliš nevidím, takže nechcem komentovať. Ale zarážajú ma naše knihupectvá, ktoré sú na konci refaze. Často chodím do Paríža, a tam si všimam, že knihkupci sa usilujú mať na sklade všetko. Regály sú preplnené ponukou, niekedy sa primiešajú medzi nové knihy aj antikvárne, len aby mali z danej oblasti čo najviac. Nie je výnimkou, že sú okolo stien regály v dvoch radoch za sebou, k tomu druhému sa dostanete tak, že predný odtlačíte na kolajničkách. Medzi knihami sa tam priamo predierate. U nás? Neraz aj dostatočne veľká miestnosť knihupectva ziva prázdny priestormi, medzery niekedy dekoračne vyplnené kvetináčmi. Akoby knihkupci chceli, aby sa u nich návštevníci venovali relaxačnej prechádzke. Keďže nie som svätočný návštevník knihupectiev, hľadám vždy nejakú konkrétnu knihu. Takmer vždy som lepšie informovaný o tom, čo sa v mojej oblasti vydalo, ako ktorýkoľvek knihupec, nech sa na mňa teraz neurazia. Nepotrebujem ich rady, potrebujem, aby mali všetko, čo vyšlo, v ponuke. Lenže oni nejdú do hlby. Samozrejme, každá oblasť má svoje „bestsellery“, ktoré sa dostanú na police, ale odborný čitateľ hľadá nie vždy známú knihu, ale nejakú špecialitu, o ktorej vie, že vyšla napríklad v náklade 200 kusov, že ju vydala povedzme Prešovská univerzita a že autor bol dajme tomu profesor Ján Gbúr. No skúste takto definovať požiadavku knihkupcovi.

• Čo by podľa vás pomohlo slovenskému knižnému trhu?

– Najprv ekonomické nástroje, ako je zníženie DPH za knihy. A potom viac profesionálov na všetkých úrovniach refazca.

• Prezradíte svoj nesplnený vydavateľský sen?

– Práve sme ho začali spĺňať edíciou *Rozhlady*.

• Aký máte názor na rebričky bestsellerov?

– Je to v poriadku, môže to pritiahnúť čitateľov do knihupectiev a zvýšiť všeobecný záujem o literatúru. Mne to však nič nehovorí, nudím sa pri nich a určite sa podľa nich neriadim.

• Akú knižku práve čítate?

– Knihu, ktorú som si špeciálne zohnal vo Francúzsku, vyšla v malom náklade, poznajú ju len niektorí odborníci. Na Slovensku, keď vyslovím meno autorky a názov, tak si myslím, že maximálne dvaja-traja ľudia budú vedieť, o čom hovorím: Maryline Romain *Léon Chancelier, un réformateur du théâtre français* (Lausanne: L'Age d'homme, 2005). Ako vidíte, som náročný a priberčivý čitateľ.

KNIHY V PREDAJI

O VŠEOBECNOSTI

03 Encyklopédie. Všeobecné slovníky

ARLON, Penelope

Encyklopédia zvierat. Z angl. orig. prel. Milan Thurzo

Bratislava, Ikar 2006. 1. vyd. 160 s. Viaz.
Encyklopédia zvierat pre mládež sa skladá z kapitoly: Cicavce, Vtáky, Plazy a obojživelníky, Bezstavovce, Ryby.

ISBN 80-551-1169-3

Malá veľká kniha o umení. Z angl. orig. prel. Karol Tauber

Bratislava, Slovenské pedagogické nakladateľstvo – Mladé letá 2006. 1. vyd. 976 s. Brož.
Obrazová encyklopédia západného výtvarného umenia od prehistorických čias po postimpresionizmus so základným informačným prehľadom o historických obdobiach, slohoch a štýloch.

ISBN 80-10-00866-4

1 FILOZOFIA

13 Okultné vedy. Parapsychológia. Tajné spoločnosti

BERGEROVÁ, Barbara

Cesta k vnútornej sile. Prevezmite kontrolu nad svojim životom. Z angl. orig. prel. T. Kubišová

Bratislava, Columbus 2006. 1. vyd. 228 s. Brož.
Praktická príručka o vnútornej sile a jej ovládaní.

ISBN 80-7136-125-9

BROWNIOVÁ, Mary T.

Sila osudu. Z angl. orig. prel. A. Činčarová
Bratislava, Columbus 2005. 1. vyd. 245 s. Brož.
Ako pochopí vlastnú minulosť a ovplyvní svoju budúcnosť vysvetľuje slávna autorka s nadprirodzenými schopnosťami.

ISBN 80-7136-124-0

TRÁVNÍČEK, Vladislav

Základná kniha o virguli

Bratislava, Eko konzult 2006. 1. vyd. 103 s. Brož.

Publikácia o fyzikálnych zákonitostiach fungovania virgule, o tajomných aspektov a využití v živote.

ISBN 80-7136-052-3

VINCENTINA

Myšlienky z hladiny alfa

Bratislava, Ikar 2006. 1. vyd. 191 s. Viaz.
Publikácia oboznamuje čitateľov s tajnými vedami a poznatkami o vesmíre a ľudstve.

ISBN 80-551-1113-8

18 Aforizmy. Citáty. Zrnká múdrosti

ČERMÁK, Jozef – ČERMÁKOVÁ, Kristína

Slovník latinských citátov. Z lat. orig. prel. Rudolf Čížmarik

Bratislava, Ikar 2006. 1. vyd. 575 s. Viaz.
Súbor 4328 citátov so slovenským prekladom a výkladom ich spoločenského a kultúrneho kontextu.

ISBN 80-551-1188-X

Šokujúci myšlienky slavných II. Zost. Robert Homir

Bratislava, Eko konzult 2006. 1. vyd. 172 s. Brož.
Druhá časť zozbieraných citátov rôznych známych aj neznámych osobností.

ISBN 80-7079-040-X

2 NÁBOŽENSTVO. DUCHOVNOSŤ

20 Kresťanské náboženstvá

JANICKI, Bogdan S. O.

Pane, čo ode mne chceš, abych udělala?

Z poľ. orig. prel. R. Jáchym
Bratislava, J. Mroček 2006. 1. vyd. 119 s. Brož.
Čítanie o povolani podľa Legendy o sv. Kláre z Assisi.

ISBN 80-89237-01-0

Listy Jána Bosca. Zost. J. Turanský

Bratislava, Don Bosco 2006. 1. vyd. 210 s. Viaz.
Výber najkrajších listov, ktoré odhalujú to, čo J. Bosco cítil, prežíval a v čo veril.

ISBN 80-7074-031-3

Svätý Nektarios Eginský – metropolita pentapolský

Prešov, Prešovská univerzita 2005. 1. vyd. 118 s. Brož.

Život a dielo s úryvkami duchovných úvah.

ISBN 80-8068-427-8

WONS, Krzysztof

Nielen z chleba žije človek... Ako žiť z Božieho slova? Z poľ. orig. prel. Sestry Redemptoristky

Michalovce, Misionár 2005. 1. vyd. 142 s. Brož.
Rozjmania.

ISBN 80-969304-6-X

3 SPOLOČENSKÉ VEDY

30 Sociológia. Súčasná spoločnosť. Demografia

Fenomén sídelno priestorovej identity v multi-etnickom prostredí. Zost. Z. Šťastný
Pezinok, Formát 2005. 1. vyd. Nestr. Brož.
Súbor sociologických štúdií.

ISBN 80-85544-40-7

Podoby regionálnych odlišností na Slovensku. Príklady vybraných okresov

Pezinok, Formát 2005. 1. vyd. 381 s. Brož.

Súbor sociologických štúdií.

ISBN 80-85544-39-3

31 Životné prostredie. Ekológia

Správa o kvalite ovzdušia a podiele jednotlivých zdrojov na jeho znečisťovaní v Slovenskej republike 2004. Zost. K. Pukančíková

Bratislava, Ministerstvo životného prostredia SR 2005. 1. vyd. preruš. čisl. Brož.

Znečistenie ovzdušia SR.

ISBN 80-88907-54-3

32 Politika

FIGEL, Ján

Dozrievanie pre Európu. Kronika vyjednávajúceho Žilina, Agentúra MCP Žilina 2005. 1. vyd. 300 s. Viaz.

Zbierka správ, rozhovorov, článkov a prejavov J. Figela.

ISBN 80-968453-3-0

GREGA, Miloslav

Zamĺčované fakty o minulosti a súčasnosti

Bratislava, Eko konzult 2006. 1. vyd. 55 s. Brož.
Analytické sondy do politického života súčasného Slovenska.

ISBN 80-7079-053-1

ONDRIAŠ, Karol

To je ono! Po 15 rokoch!

Bratislava, Eko konzult 2006. 1. vyd. 160 s. Brož.
Politická analýza ponovembrového ekonomického a politického vývoja Slovenska.

ISBN 80-7079-057-4

Regionálne voľby 2005. Zost. G. Mesežnik

Bratislava, Inštitút pre verejné otázky 2005. 1. vyd. 183 s. Brož.

Súvislosti a výsledky volieb orgánov regionálnej samosprávy.

ISBN 80-88935-85-7

34 Právo. Legislatíva

BYSTRICKÝ, Ľubor

Základy diplomacie

Prešov, Vydavateľstvo Michala Vaška 2006. 1. vyd. 167 s. Brož.

História diplomacie, štátne orgány pre medzinárodné styky, diplomatické misie, medzinárodné akty, diplomatický protokol a etiketa.

ISBN 80-7165-544-9

JANKUV, Juraj

Medzinárodné a európske mechanizmy ochrany ľudských práv

Bratislava, IURA EDITION 2006. 1. vyd. 358 s. Viaz.

Vysokoškolská učebnica.

ISBN 80-7078-096-X

LAZAR, Ján

Občianske právo hmotné 1

Bratislava, IURA EDITION 2006. 3. dopl. vyd. 635 s. Viaz.

Vysokoškolský učebný text.

ISBN 80-7078-084-6

LAZAR, Ján

Občianske právo hmotné 2

Bratislava, IURA EDITION 2006. 3. dopl. vyd. 598 s. Viaz.

Vysokoškolská učebnica.

ISBN 80-7078-084-6

SAMAŠ, Ondrej – STIFFEL, Harald – TOMAN, Pavol

Trestný zákon

Bratislava, IURA EDITION 2006. 1. vyd. 884 s. Viaz.

Stručný komentár.

ISBN 80-7078-078-1

37 Pedagogika. Školstvo. Veda

BUTAŠOVÁ, Anna

Jazyková politika v Slovenskej republike 2004

Bratislava, Štátny pedagogický ústav 2006.

1. vyd. 68 s. Brož.

Východiská a smerovanie.

ISBN 80-89225-04-7

391 Učebnice

IVANIČKA, Koloman

Globalistika

Bratislava, IURA EDITION 2006. 1. vyd. 283 s. Viaz.

Poznávanie a riešenie súčasného sveta.

ISBN 80-8078-028-5

KRÁL, Ján

Legislatíva – teória a prax

Bratislava, Univerzita Komenského, vydavateľstvo 2006. 1. vyd. 236 s. Brož.
Učebný text.

ISBN 80-7160-156-3

SKRIVÁNKOVÁ, Valéria – SKRIVÁNEK, Jaroslav

Kvantitatívne metódy finančných operácií

Bratislava, IURA EDITION 2006. 1. vyd. 144 s. Brož.

Vysokoškolská učebnica.

ISBN 80-8078-074-9

TUMPACH, Miloš

Medzinárodné štandardy na zostavenie účtovnej závierky IFRS/IAS

Bratislava, IURA EDITION 2006. 1. vyd. 437 s. Viaz.

Vysokoškolská učebnica.

ISBN 80-7078-072-2

4 JAZYK. JAZYKOVEDA

41 Cudzí jazyky

IVANOVÁ, Alena

Cursus latinus medicinalis (Úvod do lekárskej terminológie)

Bratislava, Univerzita Komenského, vydavateľstvo 2006. 3. vyd. 256 s. Brož.

Vysokoškolské skriptá.

ISBN 80-223-2163-X

OLEJÁROVÁ, Alexandra – OLEJÁR, Jozef

Slovná zásoba pre novú maturitu z nemčiny

Bratislava, AKTUEL 2006. 1. vyd. 175 s. Brož.
Príručka pre maturantov.

ISBN 80-89153-18-6

Požiadavky na prijímacie skúšky – cudzie jazyky – angličtina

Nitra, Slovenská poľnohospodárska univerzita 2006. 3. uprav. vyd. 134 s. Brož.

Učebná pomôcka.

ISBN 80-8069-674-8

ŠAJGALÍKOVÁ, Helena – RIEČICKÁ, Dana – FAŠANOK, Miroslav

Nemčina pre samoukov a pre jazykové kurzy

Bratislava, AKTUEL 2006. 1. vyd. 438 s. Viaz.

Učebnica nemčiny.

ISBN 80-89153-19-4

5 EXAKTNÉ VEDY

57 Botanika. Zoológia

DANCE, Peter

Mušle morských mäkkýšov. Z angl. orig. prel.

Miloš Vater
Bratislava, Ikar 2006. 1. vyd. 256 s. Edícia Príroda v kocke. Brož.

Encyklopedická publikácia o ulitách, lastúrach a iných schránkach mäkkýšov spolu so 600 fotografiami.

ISBN 80-551-1231-2

59 Učebnice

BÁLINT, Ludovít – KUZMA, Jozef

Zbierka úloh z matematiky pre 5. ročník ZŠ

Bratislava, Príroda 2006. 1. vyd. 102 s. Brož.
Učebnica pre ZŠ.

ISBN 80-07-01427-6

DIENEROVÁ, Eva

Počítajme hravo 1

Bratislava, Slovenské pedagogické nakladateľstvo – Mladé letá 2006. 3. vyd. 79 s. Brož.

Doplňok k učivu matematiky pre 1. ročník ZŠ.

ISBN 80-10-00881-8

DIENEROVÁ, Eva

Počítajme hravo 2

Bratislava, Slovenské pedagogické nakladateľstvo – Mladé letá 2006. 3. vyd. 79 s. Brož.

Doplňok k učivu matematiky pre 2. ročník ZŠ.

ISBN 80-10-00880-X

Matematika pre 8. ročník ZŠ – 2. časť

Bratislava, Slovenské pedagogické nakladateľstvo – Mladé letá 2006. 3. vyd. 159 s. Brož.
Učebnica.

ISBN 80-10-00883-4

MELIŠKOVÁ, Lýdia

Matematika pre 7. ročník špeciálnych ZŠ

Bratislava, Slovenské pedagogické nakladateľstvo – Mladé letá 2006. 1. vyd. 64 s. Brož.

Pracovný zošíť – 2. časť.

ISBN 80-10-00425-1

Mikrobiológia 2. časť

Nitra, Slovenská poľnohospodárska univerzita 2006. 2. vyd. 147 s. Brož.

Vysokoškolské skriptá.

ISBN 80-8069-683-7

ŠEDIVÝ, Ondrej – ČERETKOVÁ, Soňa – MALPEROVÁ, Mária

Matematika pre 5. ročník ZŠ

Bratislava, Slovenské pedagogické nakladateľstvo – Mladé letá 2006. 5. vyd. 112 s. Brož.
Učebnica.

ISBN 80-10-00882-6

ŠIROKOVÁ, Jana

Chémia

Bratislava, Vydavateľstvo PROXIMA PRESS 2005. 1. vyd. 328 s. Brož.

Učebnica.

ISBN 80-85454-71-8

TRAUBNER, Pavel

Podklady na prijímacie skúšky z biológie

Bratislava, Vydavateľstvo ELÁN 2006. 2. vyd. 314 s. Brož.

Príručka pre študentov.

ISBN 80-85331-45-4

TRAUBNER, Pavel

Podklady na prijímacie skúšky z chémie

Bratislava, Vydavateľstvo ELÁN 2006. 2. vyd. 343 s. Brož.

Praktická príručka.

ISBN 80-85331-46-2

6 APLIKOVANÉ VEDY

60 Teória a dejiny aplikovaných vied. Všeobecnosti

DARWIN, Charles

Pôvod druhov. Z angl. orig. prel. R. Cedzo

Bratislava, Kalligram 2006. 1. vyd. 542 s. Viaz.

Najprevratnejšia vedecká práca (1859), ktorá vyvolala polemiky okolo myšlienky evolúcie.

ISBN 80-7149-745-2

HANH, Tchich Nhat

Odva ha prináša mier. Z angl. orig. prel. Tatiana Bužeková

Bratislava, Ikar 2006. 1. vyd. 206 s. Viaz. Psychologicko-náboženská publikácia zeno vého budhistu s množstvom praktických návodov ako v bežnom živote získať sebakontrolu a mier. **ISBN 80-551-0999-0**

631 Lesníctvo. Poľnohospodárstvo. Poľovníctvo. Rybárstvo. Domáce zvieratá

CAGÁN, Ľudovít – TÓTH, Peter

Metodika ochrany proti parazitickým buri nám z rodu kukučina v agroekosystéme Slovenska

Nitra, Slovenská poľnohospodárska univerzita 2006. 1. vyd. 72 s. Brož. Metodika syntetizuje poznatky, ktoré môžu pomôcť pri regulácii burín rodu kukučina.

ISBN 80-8069-638-1

Správa o poľnohospodárstve a potravinárstve v Slovenskej republike 2005 (stav za rok 2004)

Nové Zámky, Crocus 2005. 1. vyd. 194 s. Brož. Zelená správa.

ISBN 80-88992-80-X

Zoznam a rozsah použitia registrovaných prípravkov na ochranu rastlín a iných prípravkov Bratislava, AT PUBLISHING 2006. 1. vyd. 196 s. Brož.

Príručka.

ISBN 80-88954-30-4

69 Technológia. Priemysel. Stavebníctvo

ŽIDEK, Ladislav

Vykurovanie drevnými peletami

Kýsovský Lieskovec, Biomasa 2006. 1. vyd. 133 s. Viaz.

Plánovanie, inštalácia, vykurovanie a trh s peletami.

ISBN 80-969465-8-7

7 UMENIE. ŠPORT. VOLNÝ ČAS

73 Maliarstvo. Grafika

Model sveta

Bratislava, Slovenská národná galéria 2005. 1. vyd. 52 s. Brož. Katalóg k výstave.

ISBN 80-8059-106-7

Pavol Muška – výber z tvorby II

Čadca, MAGMA, KYSUCKÁ GALÉRIA 2005. 1. vyd. 93 s. Brož.

Katalóg z autorskej tvorby autora.

ISBN 80-85138-12-3

74 Sochárstvo. Figuratívne umenie

MALIŇÁK, Karol

Miroslav Ksandr

Senica, RECO-YAK 2005. 1. vyd. 175 s. Viaz. Monografia o tvorbe sochára M. Ksandra.

ISBN 80-969397-0-X

791 Učebnice

ONDREJKOVIČ, Augustin

Obsorné kreslenie pre 1., 2., 3., ročník SOU-stolár

Bratislava, Vydavateľstvo PROXIMA PRESS 2005. 1. vyd. 285 s. Brož.

Učebnica pre SOU.

ISBN 80-85454-85-8

8 LITERATÚRA. BELETRIA

81 Poézia

GRUPAČ, Marián

Noblesa

Bratislava, Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov 2005. 1. vyd. 68 s. Edícia Dielni A Autorov Literatúry. Viaz. Štvrtá básnická zbierka básnika a prozaika (nar. 1973).

ISBN 80-8061-215-3

LEIKERT, Jozef

Pominuteľnosť. Predslov Dalimír Hajko. Doslov Peter Liba. Ilust. Karol Felix

Bratislava, LUNA 2005. 1. vyd. 95 s. Viaz. Básnický cyklus enigmatických veršov básnika a spisovateľa literatúry faktu (nar. 1955).

ISBN 80-967848-9-7

PROKEŠOVÁ, Viera

Ihla. Doslov Dana Kršáková

Dunajská Lužná, MilaniuM 2005. 1. vyd. 136 s. Brož.

Kompletné básnické dielo spisovateľky a prekladateľky (nar. 1957) spolu s cyklom ešte knižne nepublikovaných básní.

ISBN 80-89178-13-8

STANISLAV, Pavol

Zlomky ticha / Les fragments du silence. Doslov Pavol Janik

Bratislava, Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov 2006. 1. vyd. 69 s. Edícia Poézia. Brož.

Dvojazyčná (slovenčina – francúzština) zbierka básnika staršej generácie (nar. 1943).

ISBN 80-8061-237-4

URBAN, Pavel

Vínny duet

Žilina, ARTIS OMNIS 2006. 1. vyd. 75 s. Viaz. Druhá básnická zbierka autora mladej generácie (nar. 1973).

ISBN 80-968845-4-9

83 Román. Novely. Povedky

BUJDA, Jurij

Pruská nevesta. Z rus. orig. prel. J. Marušiák

Bratislava, Kalligram 2006. 1. vyd. 407 s. Viaz. Povedky, ktoré spája miesto deja Znamensk, sú kronikou mestiečka. Podmanivé čaro povie dok prispelo k nominácii knihy na Bookerovu cenu.

ISBN 80-7149-831-9

CÍGER, Ján

Výbuch

Žilina, Knižné centrum 2006. 1. vyd. 74 s. Viaz. Zbierka povie dok autora strednej generácie (nar. 1960).

ISBN 80-8064-256-7

COOK, Robin

Osudný gén. Z angl. orig. prel. Henrich Chládek

Bratislava, Ikar 2006. 1. vyd. 358 s. Viaz. Románový thriller z lekárskeho prostredia o gérovej manipulácii.

ISBN 80-551-1195-2

FERKO, Tibor

Lásky hra osudná

Bratislava, Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov 2005. 1. vyd. 144 s. Brož.

Tretia kniha príbehov z prostredia Tatier s filozofickým podtextom od spisovateľa, novinára a dramaturga (nar. 1932).

ISBN 80-8061-212-9

FILAN, Boris

Wewerka

Bratislava, Vydavateľstvo Slovart 2006. 1. vyd. 204 s. Viaz.

Príbeh dievčaťa, ktoré priskoro začne žiť podľa svojich predstáv, od známeho spisovateľa a textára.

ISBN 80-8085-118-2

FRANCIS, Dick

V ráme. Z angl. orig. prel. Viktor Krupa

Bratislava, Slovenský spisovateľ 2006. 2. vyd. 176 s. Edícia Zelená knižnica. Viaz.

Detektívny príbeh o zločineckej organizácii, ktorá obchoduje s falzifikátmi umeleckých obrazov.

ISBN 80-220-1344-7

GASHIOVÁ, Hanife

Ty si moja bolesť. Z nem. orig. prel. Dana Kurčáková

Bratislava, Ikar 2006. 1. vyd. 231 s. Viaz.

Román s autobiografickými prvkami, v ktorom autorka rozpráva o smrti svojej dcéry, ktorú zavraždil jej otec a autorkin manžel.

ISBN 80-551-1108-1

HLUŠIKOVÁ, Marta

Záhady

Bratislava, Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov 2005. 1. vyd. 63 s. Edícia Próza. Brož.

Zbierka povie dok a čít autorky (nar. 1952).

ISBN 80-8061-214-5

KNOTH, Ľubomír

Poľovnícke príbehy spod Čechrenice (1. diel)

Ružomberok, Epos 2005. 1. vyd. 203 s. Edícia Beletria. Viaz.

Príbehy spojené s poľovačkou, zverou a ochrana prírody.

ISBN 80-89191-40-1

KOČAN, Mikuláš

Diabol

Bratislava, Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov 2005. 1. vyd. 143 s. Viaz.

Próza autora nar. 1946 opisuje dedinské spoločenstvo s jeho starosťami, radosťami a tajomstvami. Prepletenc vzťahov a udalostí je dynamickým obrazom ľudských nádejí, zlyhaní a hľadani si svojho miesta pod slnkom.

ISBN 80-8061-216-1

KOSTOVÁ, Elizabeth

Historička. Z angl. orig. prel. Róbert Hrebíček

Bratislava, Ikar 2006. 1. vyd. 581 s. Viaz. Mysteriózny román o hľadani koreňov zla.

ISBN 80-551-1207-X

KUCHAR, B.

Od hôr zavialo chladom

Bratislava, VI. nákl. 2006. 1. vyd. 187 s. Brož. Povedky.

ISBN nemá

LINDSEYOVÁ, Johanna

Až naveky. Z angl. orig. prel. Otakar Kořínek

Bratislava, Ikar 2006. 1. vyd. 247 s. Viaz.

Ľubostný román s dobrodružnými a fantastickými prvkami, v ktorom sa profesorka Whitová stretáva s vikinským bojovníkom Thornom a zažívajú spoločnú lásku.

ISBN 80-551-1211-8

MRÁZ, Igor

Horár Sever. Poľovnícke povedky z Liptova. 12. diel. Ilust. Bohumil Schovanec

Ružomberok, Epos 2006. 1. vyd. 282 s. Edícia Beletria. Viaz.

Príbehy z poľovníckeho života.

ISBN 80-89191-43-6

NAGYOVÁ-DŽERENGOVÁ, Petra

Za to mi zaplatíš!

Bratislava, Ikar 2006. 1. vyd. 200 s. Viaz. Druhý román úspešnej autorky (nar. 1972) o rodinných vzťahoch.

ISBN 80-551-1274-6

ROYOVÁ, Kristína

Staniša

Bratislava, Misijná spoločnosť evanjelia Ježiša Krista 2006. 1. vyd. 213 s. Brož.

Román, ktorým autorka predbehla svoju dobu o dve generácie a otázku démonizmu prezentuje v súlade so súčasným biblickým chápaním.

ISBN 80-88891-88-4

ROYOVÁ, Kristína

Stratení. Ako zbohatnúť

Bratislava, Misijná spoločnosť evanjelia Ježiša Krista 2006. 1. vyd. 149 s. Brož.

Výber z literárnej tvorby.

ISBN 80-88891-86-8

ROYOVÁ, Kristína

Šťastie – Navrátený raj

Bratislava, Misijná spoločnosť evanjelia Ježiša Krista 2006. 1. vyd. 215 s. Brož.

Výber z literárnej tvorby.

ISBN 80-88891-85-X

SMALLOVÁ, Bertrice

Navždy tvoja. Z angl. orig. prel. Elena Diamantová

Bratislava, Ikar 2006. 1. vyd. 414 s. Viaz.

Druhá kniha o Rosamunde Boltonovej (prvá vyšla v Ikare pod názvom Rosamunda) – historicko-dobrodružný román, v ktorom sa dostáva na kráľovský dvor a nájde muža svojich snov.

ISBN 80-551-1022-0

STEEL, Danielle

Nemožné. Z angl. orig. prel. Tamara Chovanová

Bratislava, Ikar 2006. 1. vyd. 287 s. Viaz.

Vášnivý román zo súčasnosti od jednej z najobľúbenejších spisovateľiek sveta, v ktorom slušná manželka a majiteľka galérie zažíva ľubostný vzťah s extravagantným umelcom.

ISBN 80-551-1204-5

VARKONDA, Štefan

Pripovídky z Ložina

Bratislava, LESMEDIUM – JÁN FILLO 2006. 1. vyd. 133 s. Viaz.

Povedky z Ložina stvárňujúce rôzne životné situácie.

ISBN 80-85599-36-8

84 Eseje. Prednášky. Iné písomné formy

ROBINSON, Richard

Prečo padne chlieb vždy maslovou stranou nadol? Z angl. orig. prel. Jana Kantorová-Báliková

Bratislava, Ikar 2006. 1. vyd. 245 s. Viaz.

Vtipná a pestrá publikácia, v ktorej autor paroduje výsledky vedy na základe Murphyo zákonov.

ISBN 80-551-1119-7

841 Literatúra faktu

MORAVČÍK, Leopold

Lži, ktoré menili svet

Bratislava, REGENT 2005. 1. vyd. 346 s. Viaz. Kniha písaná popularizujúcim štýlom o dejinných zvratoch, ktoré neboli motivované len pozitívnymi hodnotami, ale aj klamstvom a podvodmi.

ISBN 80-88904-42-0

SVOBODA, Juraj

Dalí nám viac, ako (sme) si mysleli II

Bratislava, Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov 2006. 1. vyd. 103 s. Brož.

Druhý diel portrétov, biografických medailónov a spomienok popredného režiséra na herecké a divadelné osobnosti Slovenska (nar. 1933).

ISBN 80-8061-222-6

86 Literatúra pre deti a mládež

BREZINA, Thomas

Kto rozlúšti Leonardov kód? Z nem. orig. prel. Helena Galanová

Bratislava, Ikar 2006. 1. vyd. 111 s. Brož.

Virtuálna prehliadka múzea dobrodružstiev zosťavená z tajomstiev génia da Vinciho s ilustráciami a reprodukciami jeho najslávnejších diel určene deťmi od 10 rokov.

ISBN 80-551-1275-4

CABOTOVÁ, Meg

Princezná na večierku. Z angl. orig. prel. Tamara Chovanová

Bratislava, Ikar 2006. 1. vyd. 248 s. Viaz. Ďalšie pokračovanie veselých príbehov princeznej Mie o usporadúvani večierka pre dospievajúce dievčatá.

ISBN 80-551-1196-0

COLFER, Eoin

Artemis Fowl – Opalin podvod. Z angl. orig. prel. Hviezdoslav Herman

Bratislava, Ikar 2006. 1. vyd. 303 s. Viaz.

Dobrodružno-fantazijný román o chlapcovi Artemisovi a jeho nepriateľke Opal, ktorá utečie z väzenia a chystá sa Artemisovi pomstíť.

ISBN 80-551-1155-3

COOPER, James F.

Stopár. Z angl. orig. prel. Martin Krankus

Ružomberok, Epos 2005. 1. vyd. 272 s. Edícia Beletria. Viaz.

Dobrodružný román pre mládež aj dospelých o lovcovi Nattovi Bumpovi a jeho boji proti násilii a bezpráviu od svetoznámeho autora (1789-1851).

ISBN 80-89191-42-8

GALLO, Igor

Rozprávočky z kolibôčky. Ilust. Martin Kellenberger

Bratislava, Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov 2005. 1. vyd. 62 s. Viaz.

Súbor dvanástich rozprávok z Horehronia.

ISBN 80-8061-207-2

CHOVAN, Milan Igor

Ružový grúň. Dolnoľiptovské bájky, povesti a povedačky. Ilust. Michaela Nováková, Júlia Leštinská

ESEJISTA & FUTURISTA

© Martin Kellenberger

Tajomní hrdinovia v záhadných kulisách

Fred Vargas

Uteč rýchlo a ďaleko

Bratislava, Vydavateľstvo Slovart 2006

Preklad Eva Melicháková

Keď si Agatha Christie v roku 1926 získala srdcia fanúšikov detektívnych príbehov svojím prvým bestsellerom *Vražda Rogera Acroyda*, bolo jasné, že je len otázkou času, kedy sa objavia jej pokračovateľky. V súčasnosti už nikto nepochybuje, že detektívny žáner je výsadou len mužských autorov. Vydavateľstvo Slovart prichádza s novým menom v tomto žánri. Francúzska historička, archeologička a spisovateľka Frédérique Audouin-Rouzeau (1957) sa skrýva pod pseudonymom Fred Vargas a vo svojej rodnej krajine je uznávanou autorkou. Ani v románe *Uteč rýchlo a ďaleko* autorka nezaprie svoju záľubu v stredoveku, jeho názov je alúziou na vtedajšie varovania pred morovou nákazou.

Na začiatku príbehu nás zoznámia so skrachovaným námornikom Jossom Le Guernom, ktorý sa už sedem rokov na radu svojho mŕtveho deda žívi zvláštnym povoláním – robi „vyvolávača“. Do špeciálnych schránok zbiera tie najrôznejšie odkazy, a potom ich trikrát denne číta pred svojim obecenstvom. K oznamom typu „Kúpim“, „Predám“, „Láska“ alebo „Zo zlosti“ pridáva podivuhodné odkazy, citáty zo stredovekých textov z obdobia morovej epidémie. Nie je náhoda, že súčasne sa na dverách parížskych domov začínajú objavovať obrátené štvorky, ktoré mali v období stredovekej epidémie chrániť domy pred nákazou. Keď nájdú prvú mŕtvolu, na prvý pohľad obeť moru, komisár parížskej polície Adamsberg si pospája súvislosti a vytvorí obraz zločinca, rozhodnutého nielen vraždiť bez akéhokoľvek systému, ale aj terorizovať nevinných obyvateľov. S mladým špecialistom na stredovek Marcom Vandooslerom sledujú jeho stopy. Výber obetí vôbec nie je náhodný, s temným príbehom z minulosti odhaľia aj páchatela rafinovaného zločinu.

Fred Vargas nenecháva nič na náhodu. Adamsberg je svojská postava nekonformného policajta, s vervou sa venuje svojej práci, ktorá mu takmer zničí súkromný život. Je to tragikomická postava, komicky pôsobia asi len jeho pokusy zapamätať si mená podriadených. Jeho oddaným spoločníkom pri pátraní a priateľom v súkromnom živote je jeho protipól Danglard, sympatický otec piatich detí a príležitostný alkoholik. Marc Vandoosler je, naopak, mladý vedec pracujúci cez deň ako „práčka a žehlička“ a v noci ako zapálený špecialista na stredovek. Mišoodom, všetci traja sú hlavnými postavami aj ďalších autorkiných príbehoch. Púťavý dej si nevyžaduje násilné udržanie čitateľovej pozornosti, z jeho dynamiky neuberajú ani opisy atmosféry a prostredia moderného Paríža, často z pohľadu prišielcov a outsiderov. Každá postava príbehu nesie so sebou hriechy minulosti, tie autorka odkrýva až na kosť, ale ľudsky, chápevo a najmä presvedčivo a čítavo.

Fred Vargas teda nie je muž a *Uteč rýchlo a ďaleko* vôbec nie je zlá detektívka, preto môžeme dúfať, že s „prvou dámou“ francúzskej detektívky sa bude stretávať na puľtoch našich knižkuliarov aj naďalej.

Michaela Geisbacherová

Michelle Paverová

Brat Vik

(Kronika temného dávnoveku)

Nitra, Enigma 2005

Preklad Eva Preložníková

Mnohí z nás v detstve so zatajeným dychom hltali naplnivé príbehy Karla Maya, Julia Verna alebo Rudyarda Kiplinga. Práve vďaka nim sa našimi hrdinami a idolmi stali Old Shatterhand, kapitán Nemo alebo Maugli. V súčasnosti je už ponuka titulov pre deti a mládež oveľa bohatšia, mnoho knižných titulov získalo úspech aj vďaka filmovému spracovaniu.

Jednou z autoriek, ktorá si v tomto žánri v súčasnosti získava rešpekt a predajnosť jej knih láme rekordy, je aj Michelle Paverová. Kniha *Brat Vik* je prvou časťou série *Kronika temného dávnoveku*. Kniha tvoria samostatné príbehy, no majú spoločného hrdinu, 12-ročného chlapca Toraka a jeho najlepšieho priateľa Vikka. Oboja sú nútení postaviť sa proti „požieračom duší“, siedmim čarodějnicam a mágom z rôznych klanov, ktorí sa snažia získať moc nad všetkým živým.

Dej prvej časti série začína tragickou smrťou Torakovho otca, zabije ho Medveď – démon stvorený jedným z „požieračov duší“. Otec pred smrťou prinúti Toraka zložiť prisahu, že nájde Horu Ducha Svetla a porazí s jej pomocou Medveďa, ktorý nefúťstne ničí všetko živé navôkol. Torak sa spolu s nájdeným osiroteným vlčacom vydáva na neľahkú cestu. Počas putovania sa stretáva s Havraním klanom a musí bojovať s pomocou lšty a odvahy o holý život. Súčasne sa zoznámia s mladou čarodějnicou Renn, ktorá mu pomáha splniť jeho neľahkú úlohu. Vďaka dávnomu proroctvu postupne rozpletá pavučinu tajomstva. Práve on a Vik v ňom zohrávajú kľúčovú úlohu.

Každá kapitola prináša nové dobrodružstvá. Torak bojuje so zvieratami, prírodnými živlami, ale aj s ľuďmi. Opisy života a zvykov našich predkov spred 6 000 rokov svedčia o tom, že autorka venovala ich výskumu množstvo času, dokonca kvôli nim navštívila najodľahlejšie kúty našej planéty. Jej hlboký vzťah k prírode cítiť z každej vety. Novým atraktívnym prvkom je občasný pohľad na udalosti očami zvierata, Torakovho priateľa Vikka.

Nedá sa nepovšimnúť určitá paralela príbehu s *Pánom Prsteňom* J. R. R. Tolkiena. Spochívava vo výstavbe hlavnej deovej línie a čiastočne v tematike (hľadanie magických predmetov, boj proti démonom zla, fiktívna krajina ovládaná klanmi). Nielen to predurčuje *Brata Vikka* k úspechu medzi všetkými generáciami čitateľov. Určite je to dielo, ktoré vracia deti a mládež opäť k čítaniu, tak ako sa to nedávno podarilo Harry Potterovi.

Vydavateľstvo Enigma dostáva „jedeničku s hviezdíčkou“ nielen za krásne grafické spracovanie knihy, ale aj za aktuálny výber a flexibilný preklad titulu. Všetci milovníci príbehu *Kronika temného dávnoveku* sa môžu vďaka Enigme tešiť tento rok aj na druhé pokračovanie (jeho názov v origináli je *Spirit Walker*).

-mgb-

Lian Hearnová

Jas mesiaca

(3. príbeh klanu Otoriovcov)

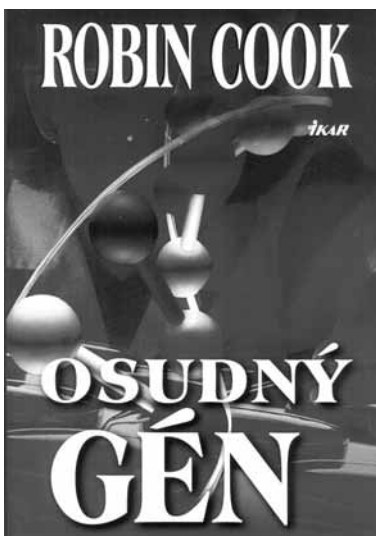
Bratislava, Ikar 2006

Preklad Tamara Chovanová

Príbeh mladého Takea Otorioho na ceste k zjednoteniu troch krajín vrcholí. Takeo bojuje s ľudožravým obrom a musí sa vyrovnáť aj so stratou svojej milovanej, aby napokon... Pointu si však vychutnajte sami. Aj v záverečnej časti trilógie sa k nám napätie vlieva cez citlivo zobrazené priestorové rituály. Fiktívna krajina, ktorá je vlastne Japonsko, ozvláštnené prítomnosťou Kmeňa ovládajúceho magické praktiky, ako sú neviditeľnosť, schopnosť rozčleníť sa na viac osôb, zázračne citlivý sluch, má svoje pravidlá. Nepustia a určujú deju knižky zvláštny rytmus osudového predurčenia, udalosti tým začínajú naberať obrátky. Hearnová v tejto knižke preukázala majstrovstvo práce s historickým, respektíve pseudohistorickým pozadím. Občaje a detaily zo života netvoria kulisu, ale priamo zasahujú do deja, prípadne ovplyvňujú konanie postáv. Hneď v úvode príbehu autorka buduje napätie z konfliktu, ktorý vzniká z neochoty oddielu prejsť po moste vydedencov. Protagonisti príbehu sa správajú *inak* – čo miestami sťažuje zrozumiteľnosť textu, ale na druhej strane umocňuje čitateľovo presvedčenie, že má do činnosti s cudzím postavami v cudzom prostredí. Stojí za to spoznávať prostredie, ktoré si zachováva časť tajomstiev. Nadprirodzené javy v ňom celkom samozrejme vrasťajú do reality a vzdialenosti často klamú. To, čo sa zdalo blízko, je veľmi ďaleko – a naopak. Zbudnete sa čudovať nad ľudožravým obrom, zato vás prekvapí drobný detail v reakcii dvoranov.

Tretí príbeh klanu Otoriovcov nás teda nenápadne učí, že skutočné vzdialenosti a bariéry si nosíme každý vo svojom vnútri – a cesta za obzor známeho nemusí byť len duchamomným putovaním hŕstky postáv cez nehybné pestrofarebné kulisy.

Miloš Ferko

Robin Cook čerpá námety pre svoje trilery z medicínskeho prostredia, ktoré dôverne pozná, pretože pôvodným povoláním je lekár. Jeho romány *Šok*, *Záchvat* či *Infekcia* si našli u nás verných čitateľov, ktorí sa určite potešia najnovšiemu titulu *Osudný Gén* z vydavateľstva Ikar. Pre jedného fanúšika R. Cooga venovalo vydavateľstvo Ikar *Osudný Gén* do našej súťaže, stačí vystrihnúť kupón a poslať k nám do redakcie do 4. júla.

ZO SVETA KNÍH

Ohrozenie civilizácie podľa F. S.

Herečka Uma Thurmanová kúpila filmové práva na bestseller Franka Schätzinga *Pomsta oceána* (Der Schwarm). Eko thriller z roku 2004 dosiahol náklad dva milióny výtlačkov v 18 krajinách, v slovenskom preklade vyšiel vo februári tohto roku vo vydavateľstve Ikar. Autorka Franka Schätzinga, ktorý je nielen spisovateľom, ale aj hudobníkom, kuchárom a kreatívnym šéfom reklamnej agentúry, preslávil už jeho prvý román *Tod und Teufel* (Smrť a diabol), odohrávajúci sa v 13. storočí, ktorým sa takisto presadil v rebríčkoch bestsellerov. Jeho druhú knihu *Lautlos* (Nehlučne), politický thriller, označili kritici za „jagavú momentku končiaceho sa tisícročia“.

Ako zúročiť vlastný život

Bývalý prezident Bill Clinton po úspešnej autobiografii, z ktorej sa predali milióny výtlačkov, podpísal zmluvu na ďalšiu knihu. Tentoraz sa zameria na verejnú správu a občianske aktivity, chce ňou „pozdvihnúť dušu a dotknúť sa srdca Američanov“. Za takmer 1000-stranový titul *My life* (2004) údajne dostal približne 290 miliónov slovenských korún. Druhá kniha by mala vyjsť na prelome rokov 2007/2008 a prinesie v nej svoje skúsenosti zo 6-ročných dobročinných výjazdov, ktoré podnikol po opustení Bieleho domu. B. Clintonu inšpirovali príbehy ľudí, s ktorými sa na týchto cestách stretol, chce zdôrazniť myšlienku, že aj obyčajný človek môže prispieť k významným zmenám. Okrem predstaviteľov organizácií, ktoré pomáhali obeť cunami na juhovýchode Ázie, dostanú miesto v jeho knihe aj lekári ošetrujúci pacientov chorých na AIDS v Afrike a mnohí iní ľudia, ktorí môžu byť príkladom obetavosti a nezištnej pomoci. „Všetci máme schopnosť robiť veľké veci a touto knihou by som chcel podporiť všetkých, aby sa pripojili k týmto výnimočným ľuďom“, vyzradil Clinton krédo svojej knihy. –mgb-

Odišiel bard lužickosrbskej literatúry

Vedúci kultúrny predstaviteľ najmenšieho slovanského národa, zakladateľ lužickosrbského románu a autor kníh pre deti Jurij Brézan by sa 9. júna dožil 90 rokov (zomrel tento rok v marci). Vo svojej tvorbe sa inšpiroval príbehmi obyčajných ľudí, cez ne sprostredkoval úsilie svojho národa o slobodu a podával tento odkaz mladším generáciám. Z jeho prozaickej tvorby je pozoruhodná trilógia *Feliks Hanuš*, v slovenčine vyšli jeho filozofický román *Krabať* a kniha pre deti *Starý otec*.

Napísané ostáva

V Amsterdame je do začiatku septembra sprístupnená výstava *Korešpondencia Anny Frankovej*. Kým ako trinásťročná začala písať svoj *Denník*, ktorý vyšiel v Holandsku prvýkrát roku 1947 a doteraz sa ho predalo 25 miliónov výtlačkov, napísala množstvo listov. Dom Anny Frankovej a Historické múzeum v Amsterdame z nich pripravili výstavu. Vystavené listy, adresované rodine alebo priateľke Jacqueline van Maarsen, dokazujú bojovnú povahu nezávislého a dospelého dieťaťa, ktoré sa chce stať spisovateľkou. Svoju mŕtvolu napísala: „*Nepokladaj ma za nejakú štrnáťročnú, tento smútok ma už nikdy neopustí.*“ –báb-

Najpredávanejšie knihy v Španielsku (jún 2006)

1. G. García MÁRQUEZ: *Memoria de mis putas tristes* (Spomienka na moje smutné pobehlice)
2. Dan BROWN: *El código Da Vinci* (Da Vinciho kód)
3. Dan BROWN: *Ángeles y demonios* (Anjeli a démoni)
4. Miguel de CERVANTES: *Don Quijote de la Mancha*
5. Arturo PÉREZ-REVERTE: *Cabo Trafalgar* (Mys Trafalgar)
6. Lucía ETXEBARRÍA: *Un milagro en equilibrio* (Zázrak v rovnováhe)
7. Carlos Ruiz ZAFÓN: *La sombra del viento* (Tieň vetra)
8. Henning MANKELL: *Cortafuegos* (Firewall)
9. Javier SIERRA: *La cena secreta* (Tajná večera)
10. José Luis CORRAL: *El número de Dios* (Božie číslo)

Najčítanejšie a najpredávanejšie knihy v španielskom jazyku v USA

(podľa prieskumu v 6500 knižniciach, školách, univerzitách, obchodoch a väznicich), jún 2006:

1. Dan BROWN: *Ángeles y demonios* (Anjeli a démoni)
2. Paulo COELHO: *El zahir* (Záhír)
3. Dan BROWN: *La conspiración* (Sprisahanie)
4. Isabel ALLENDE: *Zorro*
5. Dan BROWN: *El código Da Vinci* (Da Vinciho kód)
6. Gabriel García MÁRQUEZ: *Memoria de mis putas tristes* (Spomienka na moje smutné pobehlice)
7. Tom CLANCY: *Los dientes del tigre* (Zuby tigra)
8. Isabel ALLENDE: *El bosque de los pigmeos* (Pygmejovský les)
8. Miguel de CERVANTES: *Don Quijote de la Mancha*
9. Ken FOLLETT: *En el blanco* (V belobe)
10. Júlía NAVARRO: *Biblia del barro* (Biblia z blata)

KUPÓN
MLADÉ LETÁ
strana 3KUPÓN
SLOVENSKÝ
SPISOVATEĽ
strana 7KUPÓN
KARMELITÁNSKE
NAKLADATEĽSTVO
strana 8KUPÓN
IKAR
strana 11

